

Årsrapport för Telge 2016

Innehållsförteckning

Förord	3
Ekonomisk utveckling inklusive förvaltningsberättelse	4
Omvärldsanalys och utvecklingstendenser	13
Prisnivåer	16
Uppföljning av verksamhetens ändamål och ägardirektiv	20
Uppföljning av kompetens- och medarbetarfrågor	58
Uppföljning av tillämpliga policys antagna av kommunfullmäktige	61
Övrigt för ägaren väsentliga förhållanden	69
Bilaga 1 Uppföljning 2016 av Miljöprogram samt klimatstrategi och energiplan för Södertälje kommun 2013-2016	71

Förord

Södertälje ligger i en region som har haft mycket stark tillväxt de senaste åren och mycket talar för att denna utveckling kommer att hålla i sig. Befolkningsmängden i Södertälje kommer att fortsätta att öka och trycket på Södertäljes bostadsmarknad kommer att vara mycket stort. För Telgekoncernen innebär det att bostäder behöver byggas och att all infrastruktur måste byggas ut. En ökad befolkningsmängd behöver också utökad service i form av bland annat nya förskolor, skolor och äldreboenden.

Det är med glädje vi därför konstaterar att Telgekoncernen fortsätter att leverera rekordresultat. De senaste årens konsolideringsarbete har varit nödvändigt för att skapa en framgångsrik koncern som genererar bra vinster, vinster som behövs för att vi ska klara av att utveckla Södertälje ytterligare.

Telgekoncernens ”Årsrapport” till kommunfullmäktige för verksamhetsåret 2016 redovisar hur koncernen i sin helhet arbetar för att skapa ett attraktivare och mer hållbart Södertälje. Ett Södertälje som helt enkelt är enklare, bättre och roligare att bo, leva och verka i och som lockar fler som vill bosätta sig här, som vill starta företag här och som vill besöka vår kommun.

Boel Godner
Ordförande

Stefan Hollmark
VD & Koncernchef

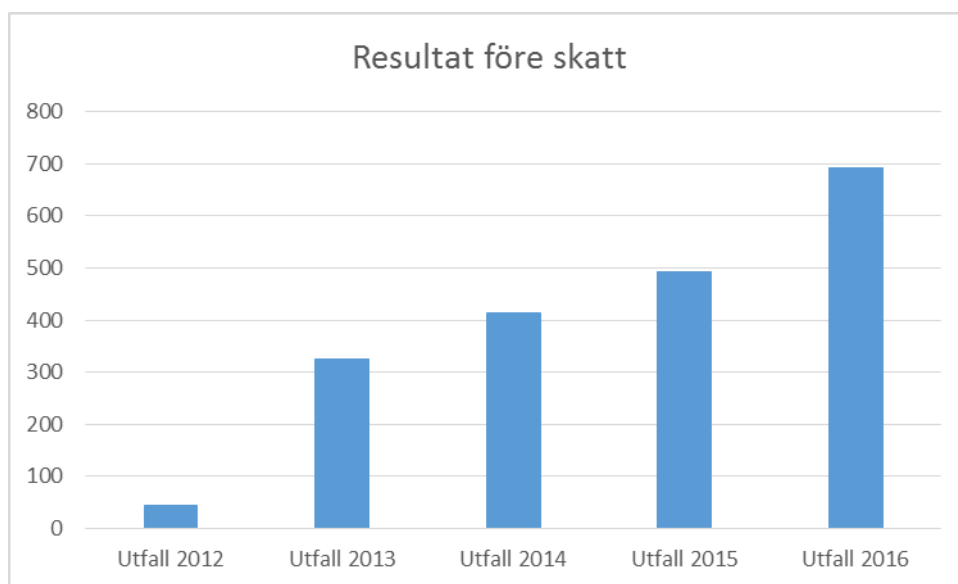
Ekonomisk utveckling inklusive förvaltningsberättelse

Ekonomisk utveckling

Som vanligt redovisas verksamheten för hela den kommunala bolagskoncernen, alltså även inklusive moderbolaget Södertälje Kommuns Förvaltnings AB (SKF) som äger Telge (i Södertälje) AB.

För att få en mer utförlig information om bolagen hänvisas till bolagens årsredovisningar. Vill man se hela koncernen hänvisas till SKF:s årsredovisning med organisationsnummer: 556570-7139.

Telgekoncernen har de senaste fem åren haft en mycket bra resultatutveckling, resultatet före skatt har ökat från 44 mkr (2012) till 700 mkr (2016). Koncernen har de senaste åren fokuserat på att konsolidera verksamheten samt att förbättra de underliggande resultaten i bolagen. En viss del av resultatutvecklingen kan förklaras av en lägre räntenivå samt att koncernen sålt tillgångar i form av fastigheter och bolag.

Resultat SKF koncernen	t o m dec 2016				
	Utfall	Budget	Avv.	Föreg. år	Avv.
Mkr					
Koncernens verksamhetsresultat	695,2	652,2	43,0	810,1	-114,9
Räntenetto	-274,6	-257,0	-17,6	-305,0	30,4
Koncernreserv		-50,0	50,0		0,0
Koncernens operativa resultat	420,6	345,2	75,4	505,1	-84,5
Reavinst-/förluster försäljningar	311,1	232,1	79,0	5,3	305,8
Utdelning	7,5		7,5		7,5
Nedskrivningar/återläggning	-39,7		-39,7	-18,6	-21,1
Koncernens resultat före skatt	699,5	577,3	122,2	491,8	207,7
Uppskjutet skatt	-71,7	-128,7		-108,7	
Koncernens resultat	627,8	448,6	179,2	383,1	244,7

För 2016 redovisar koncernen ett rekordresultat före skatt som uppgår till 699,5 mkr (2015: 491,8 mkr). Resultatet efter skatt uppgår till 627,8 mkr (2015: 383,1 mkr).

Koncernens **verksamhetsresultat** har under året minskat till 695,2 mkr (2015: 810,1 mkr). Det lägre resultatet kan förklaras av att Telge Bostäder har lägre resultat beroende på att bolaget sålt fastigheter (11,8 mkr), att Telge Fastigheter har sänkt hyresnivån mot kommunen (45,3 mkr) och att Telge AB har sålt Telge Kraft (26,3 mkr). Underhållskostnaderna har ökat dels för att Telge Fastigheters största kund kommunen önskat göra utökade underhållsåtgärder i de fastigheter de hyr (27,1 mkr), dels för att Tom Tits har drabbats av extraordinärt fastighetsunderhåll och marksaneringskostnader (10,4 mkr). Ytterligare extraordinära händelser under 2016 är den havererade elturbinen på Söderenergi (13,8 mkr).

Andra avvikelser som påverkar verksamhetsresultatet negativt under 2016 var ökade kostnader för avskrivningar, främst i Telge Fastigheter där Hölö gamla förskola och Lina grundskola har utranterats (10,0 mkr). Mediakostnaderna (El, VA, uppvärmning) i fastighetsbolagen har ökat på grund av prisökningar på fjärrvärmes, men också till följd av införandet av fastighetsnära insamling i Hovsjö (11,9 mkr). Verksamhetsresultat förbättrades dock under året med anledning av ett förbättrat resultat för Telge Nät (19,3 mkr) samt för Södertälje Hamn (6,9 mkr)

Räntenettot har under året förbättrats. Standard & Poor's gav kommunkoncernen ett fortsatt högt kreditbetyg (AA+/A-1+ Rating Affirmed; Outlook Stable). Det positiva kreditbetyget parat med en fallande ränta och Telgekoncernens lägre låneskuld gav en positiv ränteeffekt mot föregående år på 30,4 mkr. Denna effekt tillfaller i huvudsak koncernens lånefinansierade verksamheter såsom Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö och Telge Nät.

I övrigt har koncernen skonats från negativa överraskningar som t.ex. stormar, extremt höga elpriser, översvämningar, kreditförluster med mera, vilket innebär att **koncernreserven** inte har nyttjats.

Koncernens resultat för 2016 påverkas av **reavinster** från försäljning av hyresfastigheter i Ronna och Fornbacken samt försäljning av mark i Brandalsund och Nykvarn. Även försäljningen av bolaget Telge Kraft AB gav reavinsten.

Telge Bostäder har erhållit en **utdelning** av Glasberga KB, där utvecklingen och prisnivåerna har tagit rejäl fart.

Koncernens stora tillgångsmassa värderas löpande för att säkerställa att tillgångarnas värde minst uppgår till det bokförda värdet. Vid värderingen för 2016 fanns ett nedskrivningsbehov i moderniseringen av Fornbacken. Fastigheten värderades till ett lägre marknadsvärde jämfört med det bokförda värdet vilket innebar **nedskrivning** med 57,1 mkr. Även Hubben i Hovsjö, som tidigare brottats med lönsamhetsproblem, har skrivits ned med ytterligare 3,8 mkr. I samband med detta återlades en tidigare gjord nedskrivning i Telge Bostäder med 24,9 mkr.

Av årets **skattekostnad** på 71,7 mkr kommer koncernen betala 2,5 mkr. Resterande 69,2 är utgör en beräknad uppskjuten skatt.

Skuldutveckling

Telgekoncernen har även medverkat till att Södertälje kommun har nått det finansiella målet att minska nettokoncernskulden per invånare. Under 2016 amorterade koncernen 849 mkr på låneskulden, mycket till följd av försäljningar av hyresfastigheter, Brandalsund och Telge Kraft. Det är fjärde året i rad som en amortering sker. Totalt har 2 200 mkr amorterats sedan 2013. Detta har varit möjligt genom ett förbättrat resultat, en återhållsam investeringstakt och försäljningar.

Skuldförändringsanalys SKF koncernen	t o m december 2016				
	Innev år	Budget	Avv.	Föreg år	Avv.
Mkr					
Bolagens resultat efter finansnetto	660,3	584,9	75,4	445,4	214,9
Ej kassaflödespåverkande resultateffekter	126,9	-10,0	136,9	49,8	77,1
Återläggning avskrivningar	462,8	459,5	3,3	451,3	11,5
Kassaflöde före investeringar	1 250,0	1 034,4	215,6	946,5	303,5
Investeringar	-664,3	-1 155,2	490,9	-728,5	64,2
Försäljning av tillgångar (bokfört värde)	243,8	232,7	11,1	2,8	241,0
Tillfört rörelsekapital	22,8	6,2	16,6	1,7	21,1
Återbetalt aktieägartillskott	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skatt	-3,3	-128,7	125,4	-2,0	-1,3
Kassaflöde före utdelning	849,0	-10,6	859,6	220,5	628,5
Utdelning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde efter utdelningar	849,0	-10,6	859,6	220,5	628,5

Telgekoncernens resultat och investeringar

Resultat SKF koncernen	t o m december 2016				
	Innev år	Budget	Avv.	Föreg år	Avv.
Mkr					
SKF AB Koncernmoder	-27,8	-23,6	-4,2	-31,0	3,2
Telge AB Moderbolag	-54,4	-50,2	-4,2	-27,1	-27,3
Reavinstel Telge AB Moderbolaget	88,8	0,0	88,8	0,0	88,8
Telge Bostäder	112,0	103,0	9,0	103,4	8,6
Reavinstel Telge Bostäder	168,2	168,0	0,2	0,2	168,0
Nedskrivningar Telge Bostäder	-32,2	0,0	-32,2	7,6	-39,8
Telge Hovsjö	-0,2	-7,2	7,0	-1,3	1,1
Reavinstel, Telge Hovsjö	0,0	64,1	-64,1	0,3	-0,3
Nedskrivning Hovsjö	-3,8	0,0	-3,8	-14,3	10,5
Telge Fastigheter, koncernen (inkl. Brandalssund 1/6-13)	54,9	40,5	14,4	106,7	-51,8
Reavinstel Telge Fastigheter, koncernen	46,6	0,0	46,6	4,8	41,8
Resultat Bo & Fastigheter	345,5	368,4	-22,9	207,4	138,1
Telge Nät	213,3	197,7	15,6	194,4	18,9
Reavinstel Telge Nät	7,5	0,0	7,5	0,0	7,5
Nedskrivning Telge Nät	-3,7	0,0	-3,7	0,0	-3,7
Telge Återvinning	25,2	12,6	12,6	16,3	8,9
Resultat Nät & Miljö	242,3	210,3	32,0	210,7	31,6
Telge Energi	54,7	51,0	3,7	60,8	-6,1
Telge Kraft, koncernen (tom okt 2016)	10,4	19,7	-9,3	22,1	-11,7
Resultat Energi	65,1	70,7	-5,6	82,9	-17,8
Södertälje Hamn	10,5	5,0	5,5	4,2	6,3
Nedskrivning, Södertälje Hamn	0,0	0,0	0,0	-11,9	11,9
Telge Hamn	-2,1	-1,2	-0,9	-2,0	-0,1
Resultat Hamn	8,4	3,8	4,6	-9,7	18,1
Telge Inköp	7,5	5,2	2,3	12,1	-4,6
Tom Tits	-14,4	0,2	-14,6	3,0	-17,4
Telge Tillväxt	-0,7	0,1	-0,8	-2,9	2,2
Resultat efter finansnetto	660,3	584,9	75,4	445,4	214,9
Telge/SKF - Koncernjusteringar	43,5	29,8	13,7	32,2	11,3
Telge - Reserver	0,0	-50,0	50,0	0,0	0,0
Resultat efter koncernjusteringar och reserver	703,8	564,7	139,1	477,6	226,2
<i>Andel i intressebolags resultat</i>					
Söderenergi 42%	-4,3	12,6	-16,9	14,2	-18,5
Koncernens resultat före skatt	699,5	577,3	122,2	491,8	-369,6
Skatt	-71,7	-128,7	57,0	-108,7	37,0
Koncernens resultat	627,8	448,6	179,2	383,1	-203,9

Investeringar SKF koncernen	t o m december 2016				
	Innev år	Budget	Avv.	Föreg år	Avv.
Mkr					
Telge AB Moderbolag	2,3	5,0	2,7	0,9	-1,4
Telge Bostäder	164,3	288,3	124,0	176,7	12,4
Telge Hovsjö	29,7	52,1	22,4	37,5	7,8
Telge Fastigheter, kommersiella lokaler	31,2	39,9	8,7	35,2	4,0
Telge Fastigheter, kommunala verksamhetslokaler	168,3	400,0	231,7	241,7	73,4
Summa Bo & Fastigheter	393,5	780,3	386,8	491,1	97,6
Telge Nät	230,3	336,4	106,1	238,5	8,2
Telge Återvinning	16,2	15,0	-1,2	6,8	-9,4
Summa Nät & Miljö	246,5	351,4	104,9	245,3	-1,2
Telge Energi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Telge Kraft, koncernen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa Energi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Södertälje Hamn	19,9	16,5	-3,4	12,1	-7,8
Telge Hamn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa Hamn	19,9	16,5	-3,4	12,1	-7,8
Telge Inköp	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tom Tits	2,1	2,0	-0,1	7,2	5,1
Summa brutto investeringar	664,3	1155,2	490,9	756,8	92,5
Interna Investeringar	0,0	0,0	0,0	-28,3	-28,3
Summa netto investeringar	664,3	1155,2	490,9	728,5	64,2

Ekonomisk utveckling per bolag

Nedan kommenteras de helägda operativa bolagens ekonomiska resultat efter finansiella poster för 2016. Om bolaget har haft reavinster eller nedskrivningar kommenteras även verksamhetsresultatet. Gemensamt för alla bolag i koncernen är att de fått del av en lägre ränta till följd av en positiv ränteutveckling i låneportföljen.

Telge AB

Telge AB redovisar ett resultat på 34,4 mkr (-27,1 mkr). Årets resultat inkluderar reavinster på 88,8 mkr från försäljningen av Telge Kraft AB och Arenabolaget. Verksamhetsresultatet uppgår till -59,8 mkr (-42,4 mkr). Förklaringen till det lägre verksamhetsresultatet beror bland annat på lägre utdebitering mot dotterbolagen med 3,4 mkr, ökade pensionskostnader på 5,6 mkr, i huvudsak avseende den tidigare koncernchefens pension, samt ökade konsultkostnader till följd av vakanser och försäljning av bolag med 6,8 mkr.

Telge Bostäder

Telge Bostäder redovisar ett resultat på 248,0 mkr (111,2 mkr). Bolagets resultat från föregående år är inte påverkat av några speciella händelser. Årets resultat påverkas dels av en reavinst vid försäljning av fastigheter i Ronna och Fornhöjden med 168,2 mkr, dels av nedskrivningar av moderniseringsprojektet i Fornbacken med -57,1 mkr, som möts en återlagd nedskrivning på 24,9 mkr. Verksamhetsresultatet uppgår till 158,5 mkr (160,0 mkr). Årets investeringar uppgår till 164,3 mkr (176,7 mkr). Den lägre investeringstakten beror på att ingen nyproduktion skett under året, istället har fokus legat på moderniseringsprojekten i Fornbacken.

Telge Hovsjö

Telge Hovsjö redovisar ett resultat på -4,0 mkr (-15,3 mkr). Resultatet från föregående år är belastat med nedskrivningar av Hubben med 14,3 mkr. Årets nedskrivning av Hubben uppgår till 3,8 mkr. Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 13,3 mkr (12,5 mkr). Bolaget har under året skrotat sopsugssystemet och istället infört fastighetsnära insamling. Arbetet med att sälja en fastighet med radhus har påbörjats under året. Årets investeringar uppgår till 31,2 mkr (37,3 mkr). Investeringarna avser både lägenhetsunderhåll och fastighetsunderhåll. Skillnaden mot föregående år är en följd av att färre hela lägenheter har renoverats.

Telge Fastigheter

Telge Fastigheter redovisar ett resultat på 101,5 mkr (111,5 mkr). Föregående års resultat är påverkat av en reavinst vid försäljningen av Brolunda Centrum på 4,8 mkr. Årets resultat är påverkat av reavinst från försäljningen av Brandalsund samt 4 mindre fastigheter som gav en reavinst 46,9 mkr. Verksamhetsresultatet uppgår till 183,3 mkr (255,0 mkr). Det försämrade verksamhetsresultatet beror på en sänkning av hyresnivåerna mot kommunen på totalt 45,3 mkr samtidigt som underhållet har ökat med 27,1 mkr. Årets investeringar uppgår till 199,5 (276,9 mkr). Att nivån är lägre i år jämfört med föregående år beror på att i föregående års sammanställning ingick köp av arenor på 137,1 mkr. Flera av årets projekt har även skjutits på framtiden. Årets byggstarter avser Björkmossens äldreboende, ett stall i Järna, ny grundskola och idrottshall i Viksberg, samt utbyggnad av Soldalaskolan.

Telge Nät

Telge Nät redovisar ett resultat på 217,1 mkr (194,4 mkr). Årets resultat påverkas av en reavinst från försäljning av en fastighet i Nykvarn med 7,5 mkr, samt en reaförlust på 3,9 mkr vid försäljning av fjärrvärmecentraler. Bolagets verksamhetsresultat uppgår till 262,7 mkr (257,2 mkr). Elnätet går bättre än tidigare år till följd av att elnätsregleringen ger den möjligheten. VA går sämre eftersom taxan har sänkts med 12 % jämfört med föregående år. Som en direkt följd av den positiva utvecklingen i Södertälje där det byggs mycket nytt, fortsätter anslutningsavgifterna att öka. Årets investeringar uppgick till 230,3 mkr (238,5 mkr), och bestod till stor del av reinvesteringar enligt plan för att säkerställa driften av näten, samt exploateringsinvesteringar ibland annat Björkmossen, Glasberga, Dammkärr mm.

Telge Återvinning

Telge Återvinning redovisar ett resultat på 25,2 mkr (16,3 mkr). Det förbättrade resultatet jämfört med föregående år beror på ökade intäkter från hushållsinsamlingen och en ökad volym brännbart material. Bolaget har under året löst upp en tidigare reservering för askor, och samtidigt satt av för sluttäckning och efterbehandling av Tvetaområdet. Årets investeringar uppgår till 16,2 mkr (6,8 mkr). Orsaken till den högre investeringsnivån beror på inköp av fyra stycken nya fordon med moderna motorer.

Telge Energi

Telge Energi redovisar ett resultat på 54,7 mkr (60,8 mkr). Det försämrade resultatet beror på att man anpassat priset för att hålla uppe försäljningen och att man tappat intäkter från fakturaavgiften. För sjunde året i rad är Telge Energi ett av Sveriges grönaste varumärken som har gett förutsättningen för tillväxten på ca 600 kunder under 2016.

Telge Kraft

Telge Kraft redovisar ett resultat på 10,4 mkr (22,1 mkr). Det sämre resultatet förklaras av att bolaget fick ta en oförutsedd kostnad för en felaktig elcertifikatsredovisning som uppdagades i samband med försäljningen av bolaget, samt att årets resultat endast avser nio månader då bolaget såldes under hösten. Försäljningen innebär en renodling av Telgekoncernens verksamhet och en avsevärd minskad riskexponering då krafthandeln innebar stora säkerhetskrav.

Södertälje Hamn

Södertälje Hamn redovisar ett resultat på 10,5 mkr (-7,7 mkr). Föregående års resultat är belastat med en nedskrivning av färjeterminalen som inte längre används med 11,9 mkr. Verksamhetsresultatet uppgår till 14,5 mkr (8,5 mkr). Det förbättrade resultatet är en effekt av kraftigt ökade bilvolymerna, och ett bra försäljningsarbete med att öka andelen fast bulk i form av betongelement. Den ökade volymen har hanterats på ett kostnadseffektivt sätt. Investeringarna uppgår till 19,9 mkr (12,1 mkr) och avser kundefterfrågade affärsinvesteringar såsom ny kaj till Lantmännen, samt reinvesteringar i maskiner och LED belysning.

Tom Tits Experiment

Tom Tits Experiment redovisar ett resultat på -14,4 mkr (3,0 mkr). Den negativa resultatutvecklingen beror på extraordinära händelser i form av minskade entréintäkter till följd av att motorvägsbron stängdes av mitt i Tom Tits högsäsong. Detta fick till följd att det blev långa köer förbi Södertälje, vilket i sin tur medförde att många kunder valde bort Tom Tits som ett utflyktsmål. Resultatet belastas även med marksaneringskostnader, till följd av verksamheten ligger på gammal industrimark och reparationer på fastigheten.

Telge Inköp

Telge Inköp redovisar ett resultat på 7,5 mkr (12,1 mkr). Den negativa resultatutvecklingen ligger helt i linje med bolagets ägardirektiv att inte ge någon avkastning till ägarna. Bolaget sänkte inför 2016 avgiften till kommunen och Telgekoncernen. Sänkningen har dock inte fått full effekt på resultatet då intäkten från leverantörer och från andra kommuner ökade.

Omvärldsanalys och utvecklingstendenser

På följande sidor finns ett urval av de händelser i omvärlden som har haft en större ekonomisk påverkan på Telgekoncernen. Den som vill fördjupa sig i området kan hämta bolagens årsredovisningar kostnadsfritt på <http://www.telge.se/om-telge/ekonomi/arsredovisningar/>

Året som gick präglades av större internationella händelserna. Folkomröstningen om Storbritanniens medlemskap i EU resulterade i att Lämna-sidan (Brexit) vann. Trump blev vald som USA:s 45:e president, och drev en kampanj som bygger på en mer protektionistisk amerikansk politik. Trots detta fortsätter uppgång i världens ekonomier. Riksbankerna fortsätter med en finanspolitik som bygger på att hålla en låg ränta och hålla ner sin valuta för att subventionera den inhemska produktionen och ge goda förutsättningar för exportindustrin.

Sverige var inget undantag från denna strategi. Riksbanken höll fast vid inflationsmålet, vilket ledde till en fortsatt rekordlåg ränta (-0,5 %) och en försvagad svensk krona som var till glädje för Södertäljes två exportinriktade företag som fortsätter att investera och skapa nya arbetstillfällen.

Hushållen fortsatte att låna pengar (tillväxt 7 % under 2016), fastighetspriserna fortsatte att stiga (ca 8 % för riket) och en köpstark befolkning fortsatte att konsumera med lånade pengar, bl a ökade nybilförsäljningen som slog "all time high" (372 318 bilar). Befolkningsökningen i riket slog också "all time high" (>130 000 individer). Den fortsatta urbaniseringen ledde till att många av dessa människor sökte sig mot Storstadsregionerna och Södertälje som också ökade sin befolkning (>1 100 individer).

Svårigheten för investerare att få avkastning i denna lågräntemiljö innebar att investerare såg sig om efter andra lågriskinvesteringar. Fastigheter var därför ett hett byte under 2016. Fastigheter för 210 miljarder bytte ägare 2016, vilket var en ökning med 40 % jämfört med 2015.

Ovanstående innebar en bra utveckling för många av Telgekoncernens bolag. Den låga räntan (2,01 %) påverkade koncernens fastighets- och bostadsbolagbolag i form av låga kapitalkostnader.

Den ökade köpkraften ledde till att Södertälje Hamn tog emot 123 503 bilar. Befolkningsökningen innebar fortsatt hög efterfrågan på hyresbostäder, med nära 0 % i vakansgrad.

Den ökade efterfrågan på industrifastigheter och omvandlingen från industrifastigheter till bostäder i centrala Stockholm (Slakthusområdet, Värtahamnen mm) ökar efterfrågan på industrifastigheter längre ut från Stockholms centrum. Denna efterfrågan ökar efterfrågan på mark i Södertälje med bland annat ökade intäkter från anslutningsavgifter för Telge Nät. Den ökade efterfrågan på fastigheter höjde värdet på Telgekoncernens fastighetsbestånd.

Det negativa som kan ses på den nationella marknaden är att efterfrågan på bostäder driver upp efterfrågan hos byggföretagen. Det är säljarens marknad inom byggindustrin vilket märks på markant ökade byggkostnader både för nyproduktion och modernisering. Eftersom hyrorna inte sätts av marknaden utan av bruksvärdet blir det svårare att modernisera utan att göra ekonomisk förluster.

Ökade kapitalkrav för banker, och de ändrade amorteringskraven för privatlån lyfte bankernas fokus på att minska kreditriskerna. Telge Hovsjös försäljning av radhus gick i stå till följd av att den tilltänkta köparen fick svårt att finansiera köpet.

Elnätsregleringen har från och med 2016 fått ett nytt regelverk. Det nya regelverket innebär att nätets värde (kapitalbasen) beräknas utifrån hur gammalt nätet är. Ett gammalt nät får ett lägre värde. Då Södertäljes nät är relativt gammalt så blir värdet lägre, vilket innebär att lönsamheten minskar. För att öka värdet och lönsamheten behöver Telge Nät reinvestera mer i nätet än tidigare planer.

Fjärrvärmens är ett naturligt monopol. För att öka förtroendet trovärdighet mot kunderna har branschen infört en modell som kallas "prisdialogen". Denna modell ger kunderna en trygghet genom att lönsamheten definieras från början. Telge Nät lämnar prisprognoser för de kommande tre åren.

Försäljningen av värmepumpar fortsätter att öka. Värmepumpar behöver som mest el när det är som kallast. I och med ombyggnaden av den svenska elproduktionen mot vind och solenergi, så kommer elpriserna framöver att vara mer volatila och priserna kommer att öka när det är kallt ute. Då kommer värmepumpinstallationer bli mer olönsamma jämfört med fjärrvärme.

En annan omvärldstendens är att fastighetsägare energieffektiviserar sina fastigheter. Detta leder till mindre volymer för fjärrvärmens, med risk att den blir olönsam. Samhällsekonomiskt är detta mycket negativt då det i Södertälje har investerats drygt 2 miljarder i fjärrvärmeproduktion och fjärrvärmenät.

Omvärlden för Telge Energi karakteriseras av tuff konkurrens. I takt med de låga elpriserna och jordens klimatutmaningar kommer bolagens hållbarhetsagenda att vara allt viktigare för att locka och behålla kunder.

Under året höjdes arbetsgivaravgiften för unga vuxna. Detta ledde till att Telge Tillväxt var tvungna att minska antalet ungdomar som erbjuds möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden.

På den lokala marknaden påverkades Tom Tits Experiment negativt av skadan på motorvägsbron. De fick färre besökare med uteblivna intäkter som följd.

På kort sikt ser utvecklingstendenserna inte ut att skilja sig från den utveckling som varit de senaste åren. Nästan alla är vinnare på en lägre ränta och en expansiv penningpolitik i det korta

perspektivet. Arbetena finns i städerna, vilket kommer driva urbaniseringen, och Södertälje kommer därmed att fortsätta att växa.

Prisnivåer

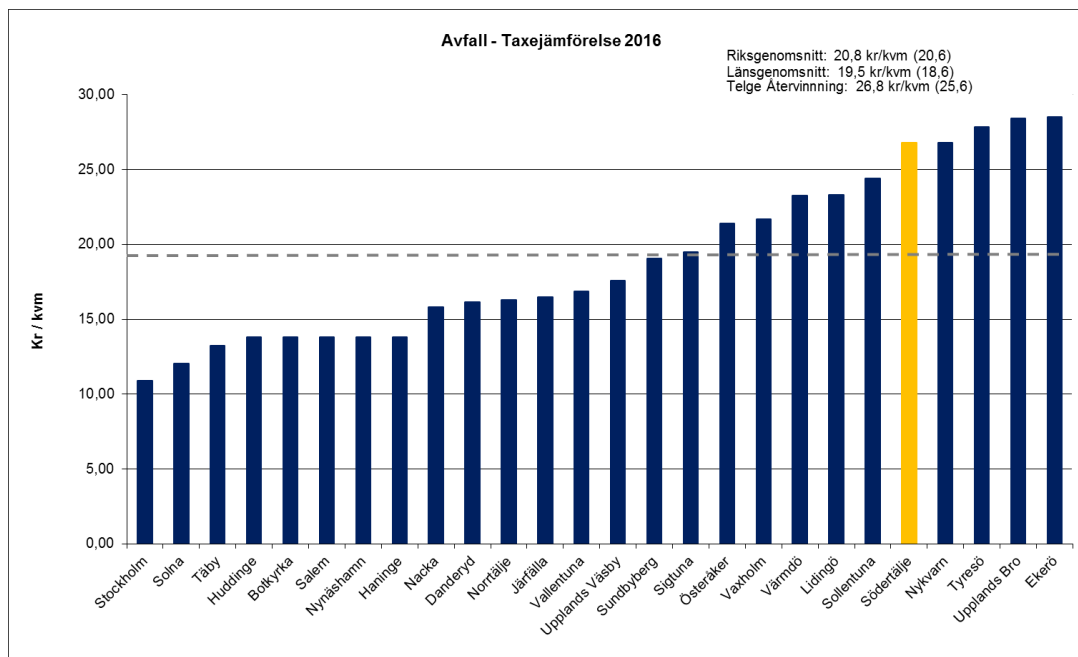
På följande sidor finns en prisjämförelse av taxorna för avfall, fjärrvärme, el och VA i kommunerna i Stockholms län. Uppgifterna är hämtade från den så kallade Nils Holgerson-rapporten som HSB, Riksbyggen, SABO m.fl. genomför årligen. I rapporten definieras ett typhus (flerfamiljshus) för vilket uppgifter hämtas in från de olika kommunerna. Tidigare genomförda undersökningar har visat på en relativt liten skillnad i kronor per kvadratmeter mellan den relativt lilla flerbostadshusfastigheten i den här undersökningen och större fastigheter, varför rapporten har valt att endast studera en storlek på fastighet.

Förutsättningar för huset är:

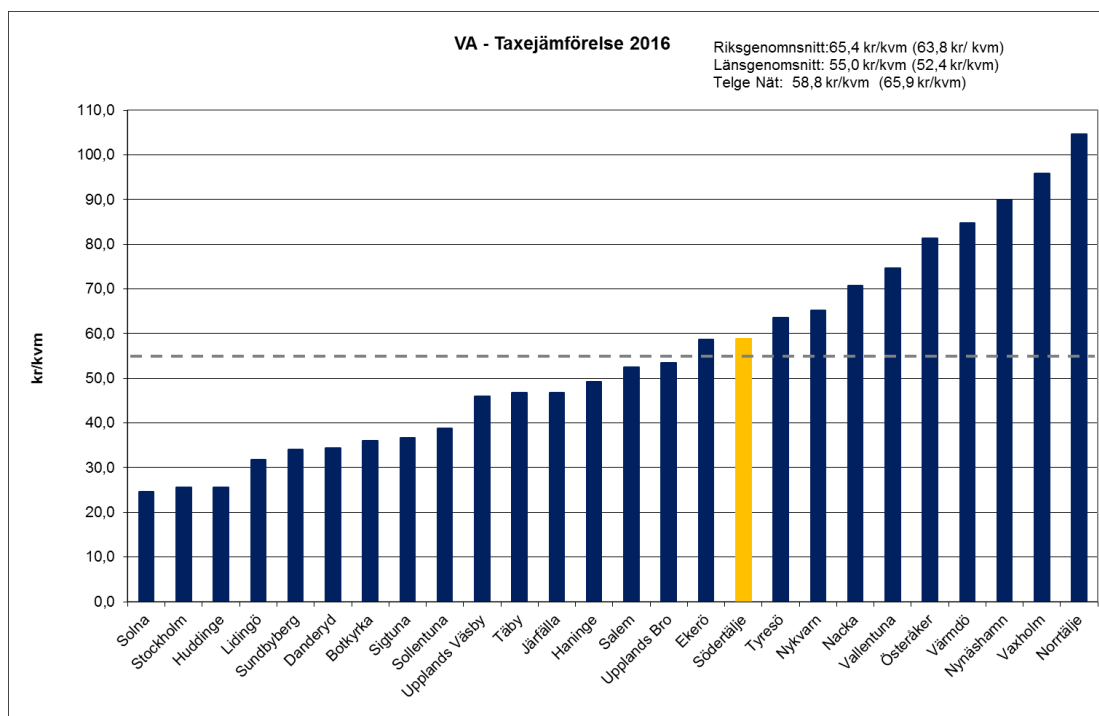
Area	1 000 kvm
Antal lägenheter	15 st (67 kvm i snitt)
Årsförbrukning	
Elenergi	
- Fastighetsel (35A)	15 000 kWh
- Hushållsel (16A)	34 500 kWh
Fjärrvärme	
- Energifbehov	193 000 kWh
- Flöde	3 860 kubikmeter
Avfall	3 st 370 liters kärl/vecka
Vatten och avlopp	2 000 kubikmeter

I det följande återges ett antal diagram som sammanfattar utredningen. Den som vill fördjupa sig i ämnet kan hämta rapporter kostnadsfritt på <http://www.nilsholgersson.nu>

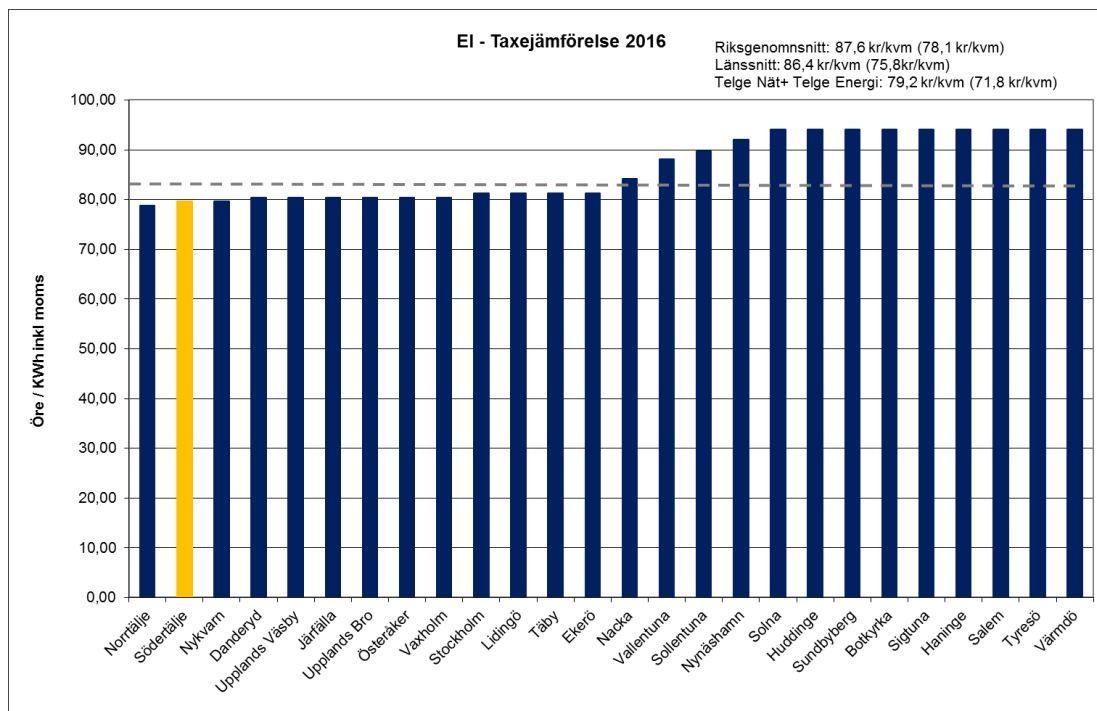

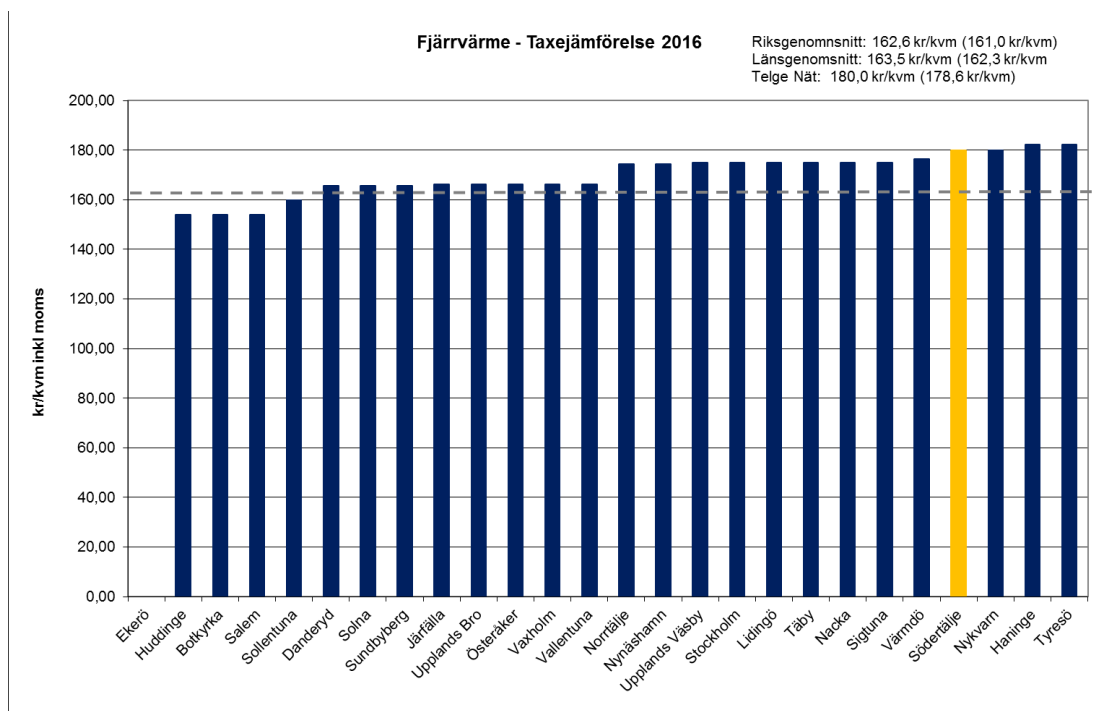
Nils Holgerssonrapporten tar ingen hänsyn till om hanteringen av hushållsavfall sker i linje med de nationella miljömålen om biologisk behandling av matavfall.

Taxornas konstruktion skiljer sig något från kommun till kommun. I stort sett alla kommuner har en fast avgift och en avgift per kubikmeter förbrukat vatten. Till detta kommer i en del fall lägenhetsavgift och/eller mätaravgift.

Fastighetens elförbrukning delas upp i fastighetsel och hushållsel. Fastighetsel (35A) 15 000 kWh. Hushållsel (16A) 34 500 kWh. Här redovisas den totala elkostnaden för typhuset. I den totala elkostnaden ingår elpris, nätavgift, punktskatter och moms.

Avser flerbostadshus med 15 lgh och 1000 kvm. Fjärrvärme energibehov 193 000 kWh och flöde 3 860 kubikmeter.

Taxeförändringar

Taxorna ska beslutas i det dotterbolag som bedriver verksamheten. I normalfallet är taxorna föremål för behandling i respektive bolagsstyrelse. Om en taxeförändring och påföljande taxenivå påtagligt avviker från omvärldens, ska taxeförändringen hanteras i Telges koncernstyrelse. Större förändringar av själva taxekonstruktionen ska hanteras av kommunfullmäktige.

Undantaget från ovanstående är situationer där priset är en förhandlingsfråga i varje enskilt fall (t.ex. hyror för kommersiella lokaler) eller där marknadspriserna är mycket lätttrörliga (t.ex. inom elmarknaden).

Under 2016 har beslut om följande taxeförändringar fattats:

- Taxan för elnätet höjdes med 2% från 1 januari 2016 och med ytterligare 2% från 1 juli 2016
- Fjärrvärmesaxan har höjts med 1% från 1 januari 2016
- Brukningsavgifterna för VA har sänkts med 12% från 1 januari 2016 (det påverkar dock inte den tillfälliga avgiften som tas ut för att säkra Södertäljes framtida vattenförsörjning).
- Den rörliga taxan för hushållsavfall höjdes med i snitt 2%

Uppföljning av verksamhetens ändamål och ägardirektiv

För samtliga bolag inom Telgekoncernen har styrelserna gjort bedömningen att bolaget är förenligt med bolagsordningens fastställda kommunala ändamål och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Vidare har styrelserna bedömt att 44 av 62 ägardirektiv har uppfyllts. Följande direktiv har återrapporterats från bolagen att de är under genomförande och har därför markerats med gult:

- Telge Bostäder har inte fullt ut levererat en långsiktig investerings- och underhållsplan, då man under 2017 har för avsikt att se över denna plan.
- Telge Bostäder har inte fullt ut levererat en fortsatt utbyggnad av fastighetsnära källsortering, utan enbart genomfört ett pilotprojekt. Ambitionen är att utrullningen ska fortsätta under 2017.
- Telge Hovsjö har inte nått det långsiktiga avkastningskravet på 5,7 %. Direktavkastningen blev 3,47 % inklusive koncernbidrag.
- Telge Fastigheter har inte helt uppfyllt direktivet om marknadsmässig hyra för alla föreningar. Det återstår fortfarande några föreningar.
- Telge Fastigheter har delvis uppfyllt kravet att verka för avyttring av fastigheten Tellus 5. Arbetet är påbörjat 2016 och kommer att avslutas 2017.
- Telge Näts avkastningskrav är uppfyllt för alla produkter utan Fjärrvärme.
- Telge Återvinning har delvis uppfyllt ägardirektivet att öka andelen grovavfall som går till återbruk. Möjligheten finns på återvinningsstationerna. 2016 års siffra är ej ännu fastställd.
- Telge Återvinning har delvis uppfyllt direktivet om att öka mängden matavfall.
- Telge Återvinning har delvis uppfyllt direktivet om att öka kunskapen om återvinning. Arbetet har bedrivits inom projektet miljonären.
- Telge Inköp har delvis uppfyllt direktivet om en avkastning på 0 %. Till följd ökade externa intäkter gjorde bolaget vinst.
- Södertälje Hamn har delvis uppfyllt direktivet om att i samarbetet med Telgebolagen, kommunen och näringslivet etablera ett företags- och logistikcentrum i Almnäs.
- Telge Tillväxt har delvis uppfyllt ägardirektivet om att utveckla affärsmodellen. Engagemanget hos delägare och partners kan förbättras.
- Telge Tillväxt nådde nästan riktigt avkastningskravet på 0 % avkastning. Resultatet blev -0,7 mkr.

Nedanstående ägardirektiv har bolagen inte ansett sig uppfylla och markerat med rött.

- Telge Bostäder har inte nått det långsiktiga avkastningskravet på 5,0 %. Direktavkastningen blev 4,7 %.
- Telge Hovsjö har inte uppfyllt kravet att finansiera modernisering av beståndet med försäljningar, då den tänkta affären ej ännu har genomförts eftersom köparen ännu inte fått någon extern finansiering.
- Telge Hovsjö har inte fullt ut levererat en långsiktig investerings- och underhållsplan, då man under 2017 har för avsikt att se över denna plan.

- Tom Tits har inte uppfyllt ägardirektivet om 9,8 % avkastning till följd av bland annat; problemet under sommaren med motorvägsbron och en tuff konkurrens.
- Telge Tillväxt har inte uppfyllt ägardirektivet om att erbjuda 140 arbetslösa ungdomar anställning. Fokus har istället legat på ett nollresultat. Drygt 100 arbetslösa fick jobb.

Bolagsordning

En bedömning görs om verksamheten är förenlig med de fastställda kommunala ändamålen och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna (självkostnadsprincip, likställighetsprincip, lokaliseringsprincip) som framgår i bolagsordningens fastställda syfte och ändamål med verksamheten:

- Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.
- Verksamheten är delvis förenlig med fastställda syfte och ändamål.
- Verksamheten är inte förenlig med fastställda syfte och ändamål.

Ägardirektiv

En bedömning görs enligt följande:

- Ägardirektivet är uppfyllt.
- Ägardirektivet är delvis uppfyllt.
- Ägardirektivet uppfylls ej.

Telge

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Bolaget är moderbolag i en koncern som består av flera dotterbolag. Bolaget har till föremål för sin verksamhet att, inom Södertälje kommun, äga och förvalta aktier i aktiebolag som Södertälje kommun använder för sin verksamhet. Bolaget har vidare till föremål att till de bolag som ägs av bolaget tillhandahålla administrativa tjänster.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p>
<p>Ändamålet med bolaget är att bedriva aktivt ledarskap av Södertälje kommuns bolag med utgångspunkt i kommunfullmäktiges ägardirektiv, mål och budget och andra styrande inriktningsdokument.</p> <p>Bolaget ska förvalta kommunens dotterbolag med krav på effektivitet, god ekonomisk avkastning och uppfyllelse av de mål som ägaren ålägger bolagen. Bolaget ska vara en effektiv organisation för ledning, uppföljning, utveckling och förvaltning av kommunens bolag. Det innefattar en central funktion för stöttande och styrande processer för bolagen. De olika bolagen ska därigenom ges bättre förutsättningar att utveckla sina kärnaffärer i syfte att skapa långsiktigt värde för Södertäljes medborgare.</p> <p>Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p>

<p>lika och förbud att lämna stöd åt enskild, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.</p> <p>Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som gäller förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av lös egendom.</p> <p>Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Södertälje Kommuns Förvaltnings AB.</p>	
--	--

Ägardirektiv	Uppföljning
<p>Telge AB har rätt att skriva policy och riktlinjer för dotterbolag. Dotterbolagen ska följa koncernens fastställda vision, övergripande mål, kärnvärden, koncernpolicies, riktlinjer och instruktioner.</p>	<p>Ägardirektivet är uppfyllt. </p>
<p>Telge AB ska regelbundet och aktivt bevaka och analysera dotterbolagens verksamhetsinriktning och värdeutveckling. Utifrån förändrade förutsättningar avseende till exempel marknad, lagstiftning, ekonomisk och teknisk utveckling ska Telge AB se över och föreslå omprövning av verksamheter.</p>	<p>Ägardirektivet är uppfyllt. </p> <p>Telge har efter föregående års analys genomfört en organisationsförändring där två affärsområden skapats, AO Hus och Nät & miljö..</p> <p>Telge har sålt dotterbolaget Telge Kraft AB</p>
<p>Telge ABs agerande ska bidra till hållbar samhällsutveckling ur ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv.</p>	<p>Ägardirektivet är uppfyllt. </p> <p>Telge och dess bolag arbetar för att skapa ett bättre, enklare och roligare Södertälje och för att få fler som vill bosätta sig här och locka fler företag och besökare hit.</p>
<p>Telgekoncernen ska präglas av ett offensivt miljötankande och aktivt verka</p>	<p>Ägardirektivet är uppfyllt. </p>

<p>för att uppnå kommunens mål inom området.</p>	<p>Telges miljöarbete planeras, styrs och följs upp genom miljöledningssystem certifierat enligt ISO 14001. Telgekoncernen verkar för att målen inom Södertälje kommuns miljöprogram, klimatstrategi och energiplan ska uppnås.</p>
<p>Telge AB ska aktivt verka för att öka mångfalden inom koncernen, bland annat vad gäller kön, ålder och etnisk härkomst.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Mångfald är ett viktigt fokusområde inom koncernen. Mångfald är en fråga som dessutom lyfts fram i Telges koncernplan.</p>

Telge Bostäder

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Södertälje kommun förvärva, äga och förvalta eller med tomträtt nyttja fastigheter för att därpå uppföra och förvalta bostadshus med tillhörande kollektiva anordningar, affärslokaler och servicelokaler.</p> <p>Bolaget får även bygga och förvalta kommersiella lokaler. Bolagets verksamhet får också omfatta uppförande av bostäder för försäljning till andra upplåtelseformer.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p> <p>Affärsplanen för 2017-2019 är framtagen utifrån ägarens ändamål med verksamheten samt de särskilda ägardirektiven, och beskriver hur bolaget arbetar med att uppfylla detta utifrån ett affärsmässigt perspektiv.</p>
<p>Telge Bostäder skall genom förvaltning av bostäder skapa bra boende i sunda bostäder till rimlig kostnad. Detta skall ske genom att erbjuda ett varierat utbud av bostäder med god teknisk standard, bra service och ekologisk anpassning, så att det svarar mot en långsiktig efterfrågan.</p> <p>Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer i enlighet med lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag samt med beaktande av lokaliseringsprincipen i 2 kap 1 § kommunallagen.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p> <p>Affärsplanen för 2017-2019 är framtagen utifrån ägarens ändamål med verksamheten samt de särskilda ägardirektiven, och beskriver hur bolaget arbetar med att uppfylla detta utifrån ett affärsmässigt perspektiv.</p>
Ägardirektiv	Uppföljning
<p>1. Telge Bostäder ska ta ett ansvar för de områden där bolaget är hyresvärd och ska i samverkan med kommunen och andra aktörer och genom att ta hjälp av boende i områdena aktivt arbeta med stadsdelsutveckling. Detta gäller</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i></p> <p>Bolaget genomför varje år en stor kundundersökning; NKI. Utifrån kundernas svar utarbetas åtgärdsplaner för aktiviteter och åtgärder som</p>

<p>framförallt Fornhöjden, Ronna och Geneta.</p>	<p>kunderna anser vara viktiga för trivsel och trygghet.</p> <p>Under september 2016 genomfördes trivseldagar i hela vårt bestånd. Detta innebär att alla medarbetare var ute och träffade hyresgäster för att fånga upp hur våra hyresgäster mår och trivs i våra bostadsområden. Denna aktivitet ersatte vårt traditionella NKI under 2016, då upphandling av ny leverantör sker. Under 2017 planeras att genomföra en NKI-undersökning efter avslutad upphandling.</p> <p>Moderniseringsprojektet i Fornhöjden/Fornbacken pågår och vi samarbetar aktivt med kommunen och andra bostadsföretag t.ex. med stadsdelsdagar och driver bl a fastighetsägarforumet. Långsiktig social hållbarhet drivs i form av ett CSR-samarbete med Skanska.</p> <p>Vi samarbetar även med kommunen kring utvecklingen av Ronna, Lina och Geneta.</p>
<p>2. Telge Bostäder ska själv eller med andra aktörer bidra till att det byggs fler bostäder i Södertälje kommun och medverka till ett varierat bostadsutbud.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Arbetet pågår intensivt med nästa stora projekt avseende byggande av drygt 120 lägenheter i Stockholmsberget. Detaljplan klar men mindre ändring planeras, kompletterade bygglovshandlingar inlämnade i avvaktan på beslut. Beräknad produktionsstart kvartal 1, 2017. Möten har genomförts med Samhällsbyggnadskontoret angående kommande byggprojekt där Telge Bostäder har påbörjat förarbeten för ett flertal detaljplaner i bl a Järna, Klaveret</p>

	och Cittran i Bergvik och Västra Blombacka.
<p>3. Telge Bostäders långsiktiga investerings- och underhållsplan ska årligen uppdateras och redovisas för koncernstyrelsen. Planen ska inbegripa planerade åtgärder så som renovering, försäljning, strategiska köp, nybyggnation som väger in en framtida efterfrågan samt förslag på finansieringslösningar.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Planen redovisades i Telge Bostäders affärsplan och visar investeringsbehov perioden 2017-2034. Affärsplanen redovisar investeringar avseende modernisering, miljö och nyproduktion samt försäljningar.</p> <p>Även Telge Bostäders budget som också innefattar investeringar redovisas regelbundet för koncernstyrelsen.</p> <p>Under 2017 kommer en teknisk besiktning att genomföras av hela beståndet som skall ligga till grund för en aktiv förvaltning av fastighetsportföljen. Fullständig underhållsplan skall vara framtagen till årsskiftet 2017/2018.</p>
<p>4. Telge Bostäder ska verka för en hyresnivå som långsiktigt skapar förutsättningar för väl underhållna och attraktiva bostäder.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Avtal har tecknats med Hyresgästföreningen, gällande bruksvärdeshyror i enlighet med Poängen-modellen. Avtalet med Hyresgästföreningen gäller för hela beståndet i Affärsområdet d.v.s. Telge Hovsjö och Telge Bostäder tillsammans. Slutligt framtagande av parametrar för avtalet sker under våren och avtalet avses träda i kraft från 1 juli 2017. Avsikten är på sikt att skapa en högre grad av bruksvärdeshyra i Södertälje som motsvarar de boendes värderingar av olika faktorer som områdets attraktivitet, fastighetens och lägenhetens standard samt fastighetsägarens service.</p>

<p>5. Telge Bostäder ska tillsammans med Telge Återvinning fortsätta utbyggnaden av fastighetsnära källsortering i flerbostadshus.</p>	<p><i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i> </p> <p>Ett pilotprojekt med fastighetsnära källsortering har genomförts under första halvan av 2016. En bredare utrullning i hela TB bestånd skall planeras under 2017.</p>
<p>6. Telge Bostäder ska ta ett särskilt ansvar för att möta efterfrågan på boende anpassade för äldre och studenter.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Under 2015 har en tillgänglighetsinventering genomförts i hela Telge Bostäders bestånd. I tillgänglighetsinventeringen dokumenterar vi hur lätt/svårt det är att ta sig in och ut i våra fastigheter. Denna mätning ligger sedan till grund för våra moderniseringsprojekt.</p> <p>I samarbete med Campus erbjuds studentbostäder till de som studerar vid Campus Telge. De lägenheter som inte hyrs ut till studenter hyrs istället ut på korttidskontrakt, i första hand, till ungdomar, och i andra hand, till övriga.</p> <p>Många av bolagets småhus och radhus samt nybyggda lägenheter har en bra funktionalitet och tillgänglighet för äldre personer och personer med funktionsnedsättningar..</p> <p>Samtliga boendeformer förmedlas via vår Hyresbörs.</p>
<p>7. Telge Bostäder ska helt eller delvis finansiera nybyggnation och renovering av beståndet genom försäljning av delar av det befintliga beståndet.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Under 2017 avser Telge Bostäder sälja enligt affärsplan för att möjliggöra finansiering av delar av moderniseringsprojekt samt Stockholmsberget. Några andra nyproduktionsprojekt kommer ej att påbörjas innan mitten av 2018. Bolaget är</p>

	därmed inte i behov av någon större finansiering i det korta perspektivet.
8. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Bostäder är 5,0 %. ¹	<p><i>Ägardirektivet är inte uppfyllt.</i> ●</p> <p>Det långsiktiga avkastningskravet över tid skall vara 5 %. För 2016 blev direktavkastningen på marknadsvärdet 4,7 %.</p>

---

¹ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

Telge Hovsjö

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Södertälje kommun förvärva, äga, förvalta eller med tomträtt och nyttjanderättsavtal nyttja fastigheter för att därpå uppföra och förvalta bostadshus med tillhörande kollektiva anordningar, affärslokaler och servicelokaler. Bolaget får även bygga och förvalta kommersiella lokaler. Bolagets verksamhet får också omfatta uppförande av bostäder för försäljning till andra upplåtelseformer.</p> <p>Bolaget får i de ägda fastigheterna starta och driva verksamheter riktade till de boende i Hovsjö i syfte att utveckla området för de boende.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> ●</p> <p>Telge Hovsjö äger fastigheter och förvaltar dessa. Bolaget hyr ut bostäder och lokaler inom bolagets fastigheter och driver fritidsgård på entreprenad, café, och konferensverksamhet i syfte att utveckla området för de boende.</p>
<p>Telge Hovsjö skall genom att förvalta bostäder, lokaler och grönområden skapa unika samarbeten med skolan, föreningslivet, myndigheter m.fl. för att utveckla bostadsområdet i Hovsjö.</p> <p>Den del av bolagets verksamhet som lyder under lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostads-aktiebolag, ska bedrivas på affärsmässig grund och med beaktande av lokaliseringsprincipen i 2 kap 1 § kommunallagen.</p> <p>Bolagets verksamhet i övrigt ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> ●</p> <p>Uppfylls genom aktiviteter såsom, sommarskola med Hovsjösommar, aktiviteter med Hovsjöskolan samt samarbetet med kommunen/fritidsgården. Telge Hovsjö samarbetar även med Polisen, Arbetsförmedlingen, Hyresgästföreningen, ABF och Samhällsbyggnadskontoret samt med parterna inom ramen för Hovsjö Hub.</p> <p>Likställighets- och lokaliseringsprincipen efterföljs inom ramen för bolagets verksamhet.</p> <p>Självkostnadsprincipen är inte tillämplig inom angiven verksamhet.</p>

<p>förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.</p> <p>Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som gäller förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom.</p>	
---	--

Ägardirektiv	Uppföljning
<p>1. Telge Hovsjö ska ta ett särskilt ansvar för området-Hovsjö och ska i samverkan med kommunen och andra aktörer och genom att ta hjälp av boende i områdena aktivt arbeta med stadsdelsutvecklingen.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Genom aktiviteter och satsningar som Hovsjösommar, Hovsjönatt, fritidsgård och portvakter skapas förutsättningar för att minska utanförskap, kriminalitet och arbetslöshet. Arbete med detta görs också genom att ta emot praktikanter i organisationen samt samarbeten med El Sistema. Telge Hovsjö har även möjliggjort för Kultur & Fritid att bedriva sommarbibliotek i Hubben. Biblioteket kommer att permanentas under våren/sommaren 2017. Ytterligare exempel på satsningar är samarbetet med "läsa för integration".</p>
<p>2. Telge Hovsjös långsiktiga investerings- och underhållsplan ska årligen uppdateras och redovisas för koncernstyrelsen. Planen ska inbegripa planerade åtgärder så som renovering, försäljning, alternativa upplåtelseformer och förslag på finansieringslösningar.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Den långsiktiga investerings- och underhållsplanen uppdaterades och presenterades i samband med affärsplanarbetet. Den långsiktiga planen innehåller försäljning av fastigheter som strategi för att finansiera underhålls- och investeringsåtgärderna.</p> <p>Under 2017 kommer en teknisk besiktning att genomföras av hela</p>

	<p>beståndet som sedan skall ligga till grund för framtida försäljningar och moderniseringsprojekt. Fullständig underhållsplan skall vara framtagen till årsskiftet 2017/2018.</p>
<p>3. Telge Hovsjö ska tillsammans med Telge Återvinning fortsätta utbyggnad av fastighetsnära källsortering i flerbostadshus.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Fastighetsnära insamling och sopsortering är nu infört på samtliga områden i Telge Hovsjös bostadsområde. Att säkra hyresgästernas sophantering samt Telge Hovsjös kapacitet är största prioritet. Telge Återvinning är en naturlig samarbetspart i frågorna kring sopor/återvinning.</p> <p>Vi har själva tagit fram och satt upp skyltar som går i linje med Miljönären, vilket går i linje med på det sätt barnen lär sig i skolan om vikten av sopsortering.</p>
<p>4. Telge Hovsjö ska genom försäljning finansiera moderniseringar av beståndet.</p>	<p><i>Ägardirektivet är inte uppfyllt.</i> ●</p> <p>Arbete med att sälja ett radhusområde till de boende (som bostadsrätter) har pågått under lång tid och har ej lyckats genomföras under 2016 pga av att bostadsrättsföreningen ej fått accept för något förenings lån hos bankerna. Föreningen väntar slutligt besked av Handelsbanken under februari månad. Därefter får vi ta ställning till andra lösningar.</p> <p>Ett alternativ är att paketera in beståndet i övrig försäljning, enligt plan.</p>
<p>5. Telge Hovsjö ska verka för en hyresnivå som långsiktigt skapar förutsättningar för väl underhållna och attraktiva bostäder.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Avtal har tecknats med Hyresgästföreningen, gällande bruksvärdeshyror i enlighet med</p>

	<p>Poängen-modellen. Avtalet med Hyresgästföreningen gäller för hela beståndet i Affärsområdet d.v.s. Telge Hovsjö och Telge Bostäder tillsammans. Slutligt framtagande av parametrar för avtalet sker under våren och avtalet avses träda i kraft från 1 juli 2017. Avsikten är på sikt att skapa en högre grad av bruksvärdeshyra i Södertälje som motsvarar de boendes värderingar av olika faktorer som områdets attraktivitet, fastighetens och lägenhetens standard samt fastighetsägarens service.</p>
<p>6. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Hovsjö är 5,7 %.²</p>	<p><i>Ägardirektivet är inte uppfyllt</i> ●</p> <p>Det långsiktiga avkastningskravet över tid skall vara 5,7%.</p> <p>Budgererat värde för 2016 om 3,20% avkastningen uppgick till 3,47 % för 2016, inklusive koncernbidrag.</p>

² För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

Telge Fastigheter

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Södertälje kommun äga, förvärva, bebygga, förvalta och försälja fastigheter och tomträtter för att därpå uppföra och förvalta kommersiella lokaler samt andra anläggningar såsom skolbyggnader, service-, idrotts- och kulturanläggningar mm samt därmed förenlig verksamhet.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p>
<p>Telge Fastigheter skall äga och förvalta koncernens fastighetsbestånd för kommersiell verksamhet samt fastigheter för den kommunala förvaltningen. Bolaget skall aktivt förvalta, utveckla och förädla sitt innehav av kommersiella och kommunala fastigheter.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p>
<p>Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p>

<p>rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.</p> <p>Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som avser kommersiell förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom till externa aktörer</p> <p>Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.</p>	
<p>Ägardirektiv</p> <p>1. Telge Fastigheter ska till självkostnad tillhandahålla lokaler för kommunens verksamheter och hyra ut kommersiella lokaler till marknadsmässiga hyror. Avseende lokalerna för kommunens verksamheter ska Telge Fastigheter i en organiserad samverkan med kommunen medverka till ett rationellt och effektivt lokalutnyttjande.</p>	<p>Uppföljning</p> <p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Kommunens lokaler hyrs ut till självkostnad och ekonomisk uppföljning sker regelbundet. Telge Fastigheter och kommunen har en väl fungerande organisation för samverkan kring lokalfrågorna (ex. hyresgästmöten, förvaltningsgrupp, kulturhusgrupp, lokalberedningsgrupp och lokalstyrgrupp).</p> <p><i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i> </p> <p>Ett fåtal av de kommersiella lokalerna har ej marknadsmässig hyra (t ex föreningar). Vi arbetar aktivt för att de lokalerna omförhandlas hyresmässigt till marknadsmässiga hyror då förnyade avtal skrivs.</p>

<p>2. Telge Fastigheter ska aktivt medverka i utvecklingen av Södertälje stadskärna.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Telge Fastigheter medverkar aktivt i arbetet med utveckling av Södertälje Centrum genom centrumföreningen Södertälje City i Samverkan samt deltagande i några arbetsutskott (ex. fastighetsägarutskottet). De kommersiella fastigheterna är under ständig utveckling, fokus under 2016 har varit Luna och Humlan.</p>
<p>3. Telge Fastigheters långsiktiga investerings- och underhållsplan ska årligen uppdateras och redovisas för koncernstyrelsen. Planen ska inbegripa planerade åtgärder så som renovering, försäljning, strategiska köp, nybyggnation som väger in en framtida efterfrågan samt förslag på finansieringslösningar.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Underhållsplanen och den långsiktiga investeringsplanen uppdateras löpande och presenteras i bland annat i affärsplan och budget. Den senaste redovisningen för hela koncernstyrelsen skedde övergripande 2015-10-19 samt med delar av koncernstyrelsen mer ingående 2016-08-29.</p>
<p>4. Telge Fastigheters kulturfastigheter och andra fastigheter med speciell karaktär skall ha en hållbar förvaltning och användning anpassad för fastigheter med ett högt kulturhistoriskt värde.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Telge Fastigheter har bildat ett separat förvaltningsområde för enbart kulturhistoriska fastigheter och har även gemensamt med KoF tagit fram rutiner för den kulturhistoriska förvaltningen. Utredningen om Kulturfastigheter i Södertälje har under 2016 beslutats av KS och därmed en organisationsstruktur för arbetet med Kulturhistoriska fastigheter.</p>

<p>5. Telge Fastigheter ska tillsammans med Telge Återvinning fortsätta utbyggnad av fastighetsnära källsortering i kommunala verksamhetslokaler.</p>	<p>Ägardirektivet är uppfyllt. ●</p> <p>Telge Fastigheter arbetar tillsammans med Telge Återvinning och kommunen med ett större projekt gällande sopsortering i skolor och förskolor - Miljönären. En standard för källsortering är framtagen och implementerad i kommunens samtliga skolor och förskolor. Arbetet fortsätter framöver med övriga kommunala lokaler.</p>
<p>6. Telge Fastigheter ska, tillsammans med kommunen, verka för ett parkeringssystem med harmoniserade avgifter för parkering i centrala Södertälje, oavsett om dessa sker i p-hus, på gatan eller markparkering.</p>	<p>Ägardirektivet är uppfyllt. ●</p> <p>Aktivt samarbete pågår med kommunen gällande strategier för parkeringen i centrala Södertälje. Verkställande av strategierna tar några år.</p>
<p>7. Telge Fastigheter ska i samarbete med relevanta aktörer arbeta förebyggande för att minimera bränder och skadegörelse och för att öka tryggheten.</p>	<p>Ägardirektivet är uppfyllt. ●</p> <p>Förebyggande arbete pågår med bland annat bevakning, larm och utökad kameraövervakning. Även andra proaktiva åtgärder kring fastigheterna pågår som exempelvis ta ner stora buskage m.m.</p>
<p>8. Telge Fastigheter ska genomföra en försäljning av lämpliga markområden i Brandalsund.</p>	<p>Ägardirektivet är uppfyllt. ●</p> <p>All mark i Brandalsund är såld, tillträde skedde den 3 okt. Samråd har skett med kommunen gällande ägarfrågan av naturreservatet m.m.</p>
<p>9. Telge Fastigheter ska utreda framtida ägandet av samtliga kommersiella lokaler i beståndet.</p>	<p>Ägardirektivet är uppfyllt. ●</p> <p>En utredning gällande samtliga 15 kommersiella fastigheter i fastighetsbeståndet är genomförd. Utredningens slutsats är att fyra fastigheter säljs externt, fyra fastigheter överförs till Telge</p>

	Bostäder, tre fastigheter stannar kvar i Telge Fastigheter liksom de fyra kulturfastigheterna.
10. Telge Fastigheter ska verka för att på goda affärsmässiga villkor avyttra fastigheten Tellus 5.	Ägardirektivet är delvis uppfyllt. ● Förberedande arbeten inför försäljningen har utförts under året. Arbetet med själva försäljningen kommer att göras 2017.
11. Telge Fastigheter ska tillsammans med kommunen utreda framtida ägarförhållanden och hyresmodell för kulturfastigheter.	Ägardirektivet är uppfyllt. ● Telge Fastigheter har tillsammans med kommunen genomfört en utredning. Denna beslutades på KS 2016-06-17.
12. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Fastigheter är 2,9 % för verksamhetslokaler och 5,7 % för kommersiella lokaler.	Ägardirektivet är uppfyllt. ● Avkastningen 2016 för verksamhetslokaler är 13,2 % och för kommersiella lokaler 7,3%

Telge Nät

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Föremålet för bolagets verksamhet är att bedriva energiproduktion och energidistribution inom områden gas, kyla, el- och fjärrvärme, att äga och förvalta fastigheter och anläggningar för energirörelsens behov, vidare att bedriva kompletterande energiservice och energikonsultarbete och idka annan med energiverksamheten förenlig verksamhet.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p> <p>Telge Nät förser, via eget distributionsnät, Södertälje och Nykvarn med fjärrvärme från Söderenergi. Järna förses med fjärrvärme via egen produktion (samarbete med Lantmännen/Cerealia) i Järna. Telge Nät erbjuder även energitjänster med bla energikonsultarbete.</p>
<p>Föremålet för bolagets verksamhet är därutöver att bedriva stadsnätverksamhet som innebär att bygga och driva bredbandsnät som utnyttjas av tjänsteleverantörer som levererar bland annat data-, telefoni- och TV-tjänster.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p> <p>Telge Nät driver ett öppet fiberbaserat kommunikationsnät i Södertälje där både företag och privatpersoner erbjuds ansluta sig till nätet. I stadsnätet finns tjänster för TV, data- och telekommunikation.</p>
<p>Föremålet för bolagets verksamhet är vidare att vara huvudman för de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna i kommunen, att tillgodose samhällets behov av vatten i erforderlig mängd och tryck och av sådan beskaffenhet som erfordras för hushållsändamål, att motta och hantera avloppsvatten enligt ställda myndighetskrav, att äga och förvalta fastigheter och anläggningar för VA-verksamhetens behov, att handlägga frågor om avgifter och taxor.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p> <p>Telge Nät är VA-huvudman för Södertälje kommuns allmänna VA-anläggning och ansvarig för produktion och distribution av dricksvatten, bortledande och omhändertagande av avlopp från hushåll och industrier samt drift och underhåll av hela ledningsnätet fram till fastighetsgräns. Vidare verkställer Telge Nät kommunfullmäktiges beslut om förändring av VA-verksamhetsområdets geografiska omfattning.</p>

	<p>VA-verksamheten lyder under Vattentjänstlagen (2006:412).</p>
<p>Bolaget skall tillhandahålla kompletta energilösningar, stadsnäts- och VA-tjänster med långsiktig positiv miljöpåverkan till i första hand kommunens innevånare, näringsliv och offentlig verksamhet. Bolaget skall eftersträva en hög leveranssäkerhet.</p> <p>Den del av bolagets verksamhet som lyder under ellagen, naturgaslagen och/eller fjärrvärmelagen ska bedrivas på affärsmässig grund.</p> <p>Bolagets verksamhet i övrigt ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag. Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som gäller förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom.</p> <p>Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> ●</p> <p>Telge Nät har miljömål som styr mot det övergripande kommunala målet att vara fossilbränslefri år 2020. Telge Nät har en hög leveranssäkerhet på samtliga produkter. Leveranssäkerheten är en viktig parameter och som Telge Nät har målsatt.</p> <p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> ●</p> <p>Telge Nät bedrivs efter de lagar/regler och förordningar som reglerar verksamheten.</p> <p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> ●</p> <p>Telge Nät bedrivs efter de lagar/regler och förordningar som reglerar verksamheten.</p>

Ägardirektiv	Uppföljning
1. Telge Näts taxor ska vara utformade så att långsiktigt hållbar användning av naturresurser främjas.	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Taxorna är uppbyggda med en rörlig prisdela. Översyn av taxor görs kontinuerligt.</p>
2. Telge Nät ska planera projekt med kommunen och säkerställa effektivt utförande samtidigt som störningar minimeras. När nya VA-områden inrättas ska de avloppslösningar väljas som är långsiktigt bäst för samhället både ur ett miljömässigt och ekonomiskt perspektiv.	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Projektsamrådsmöten med kommunen sker månadsvis. Projekt & Exploateringsråd med kommunen kvartalsvis. Strategimöte mellan SBK och Telge Nät hålls regelbundet. En Key account manager är utsedd för att säkerställa samarbetet.</p> <p>En VA-utredning görs för varje enskilt område för att bedöma om vilken den bästa tekniska avloppslösningen är.</p>
3. Telge Nät ska, medverka i förvaltningens utredning om hur bredbandet kan byggas ut i kommunen (förutsättningar, kostnader, konsekvenser, möjliga samarbeten etc.).	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Telge Nät medverkar i arbetet med att ta fram en bredbandsstrategi för Södertälje kommun. Arbetet drivs av kommunen.</p>
4. Telge Näts långsiktiga investerings- och underhållsplan ska årligen uppdateras och redovisas för koncernstyrelsen. Planen ska innehålla, förutom planerade åtgärder, förslag på finansieringslösningar.	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Re- och nyinvesteringsplaner upprättas årligen och beslutas i Telge Nät AB styrelse i september för vidare redovisning i koncernledning.</p>
5. Telge Näts energiproduktion ska senast 2020 bestå av enbart förnyelsebar energi. En handlingsplan ska tas fram för detta och uppdateras årligen.	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Järna Panncentral producerar med ca 80% biobränsle. 2016 går tillståndet ut för att använda eldningsolja E05 (beroende på svavelhalten). Åtgärder för inte längre använda eldningsolja E05 är genomförda. Pannorna är, sedan oktober 2016, konverterade till bioolja.</p>

	Lantmännen/Cerealia. TNs fjärrvärme produceras med förnyelsebara bränslen.	
6. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Nät är 4,6 % för VA, 5,2 % för elnät, 7,1 % för fjärrvärme och 7,8 % för bredband. ³	<p>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</p> <p>Bedömningen bygger på utfallet ackumulerat november 2016.</p> <p>VA – avkastningskravet uppfyllt ●</p> <p>Elnät – avkastningskravet uppfyllt ●</p> <p>Fjärrvärme – avkastningskrav delvis uppfyllt ●</p> <p>Bredband – avkastningskravet uppfyllt ●</p>	●

³ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

Telge Återvinning

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Bolaget har till föremål för sin verksamhet att bedriva insamling och behandling av avfall och därmed förenlig verksamhet. Bolaget skall vidare bedriva utveckling och försäljning av miljöriktig återanvändning av restprodukter och därmed förenlig verksamhet inom återvinningsområdet.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p>
<p>Telge Återvinning skall tillhandahålla kretsloppsanpassade återvinningslösningar till hushåll, företag och offentlig förvaltning i Södertälje kommun och i regionen. Bolaget skall utveckla möjligheterna att tillvarata resurser genom återanvändning och återvinning. Telge Återvinning skall svara för kommunens skyldighet enligt miljöbalken att insamla och behandla avfall.</p> <p>Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetens och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.</p> <p>Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p>

<p>gäller förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast Och lös egendom. Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.</p>	
--	--

Ägardirektiv	Uppföljning
<p>1. Telge Återvinning ska aktivt arbeta för att öka andelen grovavfall som går till återbruk.</p>	<p><i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i> ●</p> <p>Idag finns möjlighet att lämna produkter för återbruk både på Returen och Tveta. Mellan 2014 och 2015 ökade mängden 2016 års siffror ej klara ännu.</p>
<p>2. Telge Återvinning ska verka för att andelen insamlad mängd matavfall ska öka i förhållande till totala mängden avfall i hela Södertälje för vidare användning som biogas.</p>	<p><i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i> ●</p> <p>Telge Återvinning verkar för att insamlad mängd ska vara korrekt sorterad. Vi verkar för att samla in ökade mängder matavfall med hög kvalitet. Materialet går vidare till Syvab för tillverkning av biogas- och biogödsel.</p>
<p>3. Telge Återvinning ska tillsammans med bostads- och fastighetsbolagen i kommunen fortsätta utbyggnaden av fastighetsnära källsortering i småhus, flerbostadshus och kommunala verksamhetslokaler i hela kommunen.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ●</p> <p>Ägardirektivet uppfyllt Vi har utrett vilken kapacitet vi har för att utöka FNI så att när bostads- och fastighetsbolagen önskar fortsätta utbyggnaden av FNI har vi kapacitet och möjlighet att leverera tjänsten. Vi har varit delaktiga i att ta fram konceptet "Miljönären".</p>
<p>4. Telge Återvinning ska verka för en ökad kunskap om återvinning och hållbart samhälle, med syfte att minska avfallsmängderna. Riktade insatser ska göras i kommunens för- och grundskolor. Öppet hus ska genomföras på Tveta</p>	<p><i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i> ●</p> <p>Vi har genom arbetet med framförallt miljönären verkat för ökad kunskap om återvinning och hållbart samhälle inom skolor i Södertälje kommun.</p>

<p>anläggningen med information om avfallshantering och återbruk.</p>	<p>Vi har varit delaktiga i framtagande av ny avfallsplan och taxeföreskrifter för Södertälje kommun. Detta arbete är en förutsättning för att vi i framtiden ska göra det ännu enklare för kunden och även förbättra sorteringen. På sikt kommer detta arbete förmodligen även att minska mängden avfall. Öppet hus har ej genomförts. Har deltagit på Kringelfestivalen och Medborgardagen.</p>
<p>5. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Återvinning är 1,0 % för hushållsverksamhet och 9,8 % för kommersiell verksamhet.⁴</p>	<p>Ägardirektivet är uppfyllt. ●</p>

⁴ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

Telge Energi

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
Bolaget har till ändamål att bedriva handel med energi och därmed förenlig verksamhet.	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> ●
Bolagets syfte är att erbjuda energiavtal och närallgande tjänster till hushåll och företag i Sverige. Bolaget ska verka för en ökad konkurrens på energimarknaden. Verksamheten ska bedrivas på affärsmässig grund i enlighet med ellagen (1997:857).	<i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> ● Bolaget har samma attraktiva och gröna erbjudande för såväl Södertäljebor som för övriga elkunder, och med fortsatt tillväxt på marknaden visar det att vi har konkurrensmässiga elavtal och erbjudanden

Ägardirektiv	Uppföljning
1. Telge Energi ska öka företagets värde genom organisk tillväxt och strategiska samarbeten.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ● Bolaget har ökat bolagsvärdet genom rejäl resultattillväxt de senaste 6 åren
2. Telge Energi ska endast sälja elavtal med ren el dvs. sol, vind och vatten.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ● Bolaget har enbart förnybar energi i vår portfölj.
3. Telge Energi ska stödja utbyggnaden av sol- och vindkraftsproduktion genom att exempelvis sälja andelar i produktionsanläggningar, sol- och vindel, köpa in överproduktion från producenter samt erbjuda nettodebitering av el.	<i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> ● Bolaget stödjer aktivt utbyggnad av sol- och vindkraftsproduktion. Bolaget har investerat 70 MSEK i utbyggnad av förnybar energi sedan 2008. Bolaget har också skapat en kundägd vindförening som byggt två vindkraftverk och erbjuder både företags- och privat kunder solcellspaketslösningar.

<p>4. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Energi är 11,9 %.⁵</p>	<p>Ägardirektivet är uppfyllt. ●</p>
<p>Telge Energi ska fortsättningsvis sälja el till privatpersoner och mindre företag, på upp till 10 GWh.</p>	<p>Ägardirektivet är uppfyllt. ●</p> <p>Bolaget har ingen aktiv försäljning till kunder med en volym över 10 GWh.</p>

---

⁵ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

Telge Inköp

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Bolaget har till föremål för sin verksamhet att för Södertälje kommun och dess bolag och i förekommande fall andra närliggande kommuner och av dessa ägda bolag - bedriva inköpsverksamhet i form av upphandlingar, tecknande av ramavtal, utveckling av inköpsprocesser och därmed förenlig verksamhet.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p>
<p>Bolagets syfte är att genom en samordnad och utvecklad inköpsprocess bidra till kostnadseffektiva inköp i kommunen och koncernen.</p> <p>Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetens och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.</p> <p>Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p>
Ägardirektiv	Uppföljning
<p>1. Telge Inköp ska säkra att; - samtliga leverantörerna följer Södertälje kommuns och dess bolags uppförandekod för leverantörer.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i></p> <p>Samtliga ramavtalsleverantörer/avtalsleverantörer</p>

<p>- även mindre lokala leverantörer ges möjlighet att delta i upphandlingar. - det i alla upphandlingar ställs krav på att leverantörer och underleverantörer utan kollektivavtal ska ha ekonomiska villkor, arbetsmiljö och försäkringsskydd för sina anställda som motsvarar sådana avtal.</p>	<p>(ej DU) skriver på uppförandekoden och svarar på en enkät. Inga exkluderande krav ställs så lokala leverantörer kan deltaga i samtliga upphandlingar och andelen lokala leverantörer uppgår för Södertälje kommun för 2017 till 52%. Alla upphandlingar ställer krav på antingen kollektivavtal eller kollektivavtalsliknande villkor.</p>
<p>2. Telge Inköp ska ansvara för kontroll av inköpsmönster samt efterlevnad av ingångna avtal tillsammans med sina kunder.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Inköpsrapport skickas månatligen ut och följs upp kvartalsvis. Den är också underlag för den årliga internkontrollen som genomförs</p>
<p>3. Telge Inköp ska stödja nämnderna och bolagen så att de kan ställa krav på ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet i samband med upphandlingar. Till exempel genom sociala klausuler, krav på ekologiska varor, tillgänglighet och djurskyddsregler och att inget GMO (genetiskt modifierade organismer) förekommer.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Ägardirektivet är uppfyllt. Vi har avtal med krav på ekologiska varor, djurskyddsregler och GMO. Uppfyllnad av GMO i livsmedel går ej att följa upp utan detta görs genom att handla ekologiskt där definitionen inbegriper att det då ej kan vara GMO. Tillgänglighetsperspektivet ombesörjs i kravspecifikationerna i relevanta fall.</p>
<p>4. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Inköp är 0 %.⁶</p>	<p><i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i> </p> <p>Telge Inköp har fr o m 2016 en reviderad prismodell vilken utvärderats av styrelsen. Utfallet något högre än avkastningskravet.</p>

⁶ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga

Södertälje Hamn

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Ledningens förslag till uppföljning
<p>Bolaget skall, inom Södertälje kommun, bedriva hamn-, stuveri-, terminal- och godsvårdsverksamhet samt i anslutning härtill transport-, lagrings- och speditjonsverksamhet och annan därmed förenlig verksamhet.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> ●</p> <p>Men hamnen arbetar inte med spedition.</p>
<p>Södertälje Hamn ska vara en marknadsanpassad fullservicehamn och därmed en resurs för näringslivet i Södertälje samt Stockholms- och Mälarenregionen.</p> <p>Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika och förbud att lämna stöd åt enskild, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.</p> <p>Självkostnadsprincipen är dock inte tillämplig i bolagets verksamhet som gäller förvaltning av kommunal egendom, såsom upplåtelse och överlåtelse av fast och lös egendom.</p> <p>Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> ●</p>

Ägardirektiv	Uppföljning
1. Södertälje Hamns fyra huvudsakliga affärsområden, ska på kommersiella grunder, vara containerhantering, RoRo/färja, bränslehamn samt hantering av bulkvara.	Ägardirektivet är uppfyllt.
2. Södertälje Hamn ska fortsätta verka för att hamnen får en utökad kapacitet att hantera bränsle under miljöriktigt anpassade former.	Ägardirektivet är uppfyllt.
3. Södertälje Hamn ska i samarbete med övriga Telgebolag, kommunen och näringslivet, medverka till etablering av ett företags- och logistikcentrum i Almnäs.	Ägardirektivet är delvis uppfyllt.

Tom Tits

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Bolaget ska inom Södertälje kommun driva och utveckla ett science center med därmed förenlig verksamhet. Bolagets verksamhet omfattar även att driva och utveckla förskola med naturvetenskaplig och teknisk inriktning. Bolaget bedriver även restaurang- och caféverksamhet.</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> ●</p> <p>Med science centret som kärnverksamhet och utgångspunkt är Tom Tit ett uppskattat besöksmål för allmänbesökare. Skolor och förskolor nås via pedagogisk- och fortbildningsverksamhet.</p> <p>Via den profilerande konferens- och eventverksamheten nås ett ökande antal vuxengrupper. Genom att driva restaurang och café erbjuds kunderna en komplett upplevelse, som är nödvändig i konkurrensen med övriga besöksmål.</p> <p>Förskolan är mycket uppskattad och efterfrågad både hos kommunens barnfamiljer och av besökande studiegrupper.</p>
<p>Genom Tom Tits Experiments verksamhet ska Södertäljes utveckling stärkas. Tom Tits Experiment ska stärka Södertälje genom att bidra till stadens profil och attraktionskraft, både som besöksmål, bostadsort och företagsmiljö. Det ska ske genom att vara det ledande utflyktsmålet med avseende på lärande upplevelser. Alla besökare ska stimuleras att utforska och undersöka fenomen och företeelser i sin omgivning och därmed upptäcka det lustfyllda lärandet.</p> <p>Bolaget ska följa de kommunalrättsliga principerna i 2 kap och 8 kap 3 c § kommunallagen, innebärande att verksamheten ska vara förenlig med den kommunala kompetensen och</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i> ●</p> <p>Tom Tit har under flera år arbetat med att utveckla programverksamheten. Under 2015/16 har fokus legat på upprustning av utställning och fastighet samt förbättring av kommunikationen om experimenten. 2016 röstades Tom Tit fram som "Stockholms barnvänligaste museum" i en oberoende branschundersökning. Många företag söker samarbete med Tom Tits Experiment, vilket är ytterligare ett kvitto på varumärkets attraktivitet och hur det stärker den positiva bilden av Södertälje.</p>

<p>lokaliseringsprincipen, att kommunmedlemmarna ska behandlas lika, förbud att lämna stöd åt enskild och förbud att ta högre avgift än som svarar mot kostnaderna för de tjänster som tillhandahålls, såvida inte lag eller rättspraxis för viss verksamhet eller åtgärd medger undantag.</p> <p>Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla moderbolaget Telge (i Södertälje) AB.</p>	<p>Genom en ökande konferens- och eventverksamhet ökar också antalet företagsbesök från andra kommuner och sätter Södertälje på kartan. Tom Tit har även under året medverkat vid lokala arrangemang för att stärka banden till kommunens invånare.</p> <p>Bolaget har en profilerad produkt och ett starkt varumärke som skapar ett mervärde för kommunen och dess innevånare, inte minst genom det nära samarbetet med kommunens skolor.</p> <p>Bolaget följer i samtliga avseenden kommunallagen.</p>
---	--

Ägardirektiv	Uppföljning
<p>1. Tom Tits Experiment ska erbjuda allmänhet och professionella en gränsöverskridande mötesplats för att sprida intresse för naturvetenskap och teknik. Kärnverksamheten ska fortsatt utvecklas utifrån konceptet att vara en unik lärandemiljö bestående av interaktiva experiment och fenomen.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Under de senaste året har vi förberett för den reviderade läroplanen som ligger för beslut under 2017. Vi erbjuder t ex både relevant fortbildning och skolprogram i programmering och datalogiskt tänkande.</p> <p>Vi är en resurs i de förmågor som skall bedömas i naturvetenskap och teknik enligt gällande läroplaner. Vi erbjuder delar av kursplanernas centrala innehåll i naturvetenskap och teknik.</p>
<p>2. Tom Tits Experiment ska erbjuda relevant och framåtskridande ämneskunskap och ämnesdidaktik i naturvetenskap och teknik för förskolan och skolan baserat på aktuella läroplaner.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Under de senaste året har vi förberett för den reviderade läroplanen som ligger för beslut under 2017. Vi erbjuder t ex både relevant fortbildning och skolprogram i programmering och datalogiskt tänkande.</p> <p>Vi är en resurs i de förmågor som skall bedömas i naturvetenskap och teknik</p>

	<p>enligt gällande läroplaner. Vi erbjuder delar av kursplanernas centrala innehåll i naturvetenskap och teknik.</p>
<p>3. Tom Tits Experiment erbjuder Södertälje kommuns förskolor och skolor en attraktiv lärandemiljö och kompetensutveckling. Särskilda insatser ska riktas mot kommunens förskolor och skolor som har en verksamhetsidé inom området science center, naturvetenskap, hållbar utveckling och teknik.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Under de senaste åren har Tom Tit, genom kommunfinansiering, erbjudit besök för kommunens skolor. Parallellt med detta utför Tom Tit både didaktisk och ämnesinriktad fortbildning av lärare i samverkan med Utbildningskontoret och rektorer/Förskolechefer.</p> <p>Tom Tit har fördjupat samarbetet ytterligare med kommunens skolor som har en verksamhetsidé inom området science center, naturvetenskap, hållbar utveckling och teknik.</p>
<p>4. Det långsiktiga avkastningskravet för Tom Tits Experiment är 9.8 %.⁷</p>	<p><i>Ägardirektivet uppfylls ej</i> </p> <p>Tom Tit ligger i topp avseende självfinansieringsgrad jämfört med motsvarande verksamheter i Sverige och internationellt.</p> <p>2016 har varit tufft ekonomiskt. Sommarens besökssiffror påverkas negativt av bland annat den begränsade framkomligheten pga olyckan på Södertäljebro, vackert väder (vilket leder till att våra potentiella besökare väljer en dag på stranden eller liknande över ett Tom Tit-besök), att Nordens största lekland öppnat i Botkyrka och att 17 av Stockholms museer har statligt finansierade entréer.</p>

⁷ För en förklaring till de generella principerna bakom framräkningen av avkastningskraven för bolagen se separat bilaga.

	<p>Under 2016 genomfördes en sanering av den norra delen av parken. Området var under flera hundra år industrimark och vid en nationell kartläggning av riskmark konstaterades att området hade förhöjda värden av flera giftiga ämnen. Parkens sanering påbörjades under sommarhalvåret och avslutades vid årsskiftet. Saneringen, och återställandet samt utvecklingen av parken, är kostsam.</p>
--	---

Telge Tillväxt

Bolagsordningen syfte och verksamhetsföremål	Uppföljning
<p>Bolaget har till föremål för sin verksamhet att anställa arbetslösa ungdomar och göra dem anställningsbara genom att kombinera uthyrning för arbete med praktik, utbildning, yrkesutbildning, svenskundervisning mm och därmed kraftigt minska arbetslösheten.</p> <p>Syftet är att genom kreativitet och handlingskraft kraftigt minska ungdomsarbetslösheten.⁸</p>	<p><i>Verksamheten är förenlig med fastställda syfte och ändamål.</i></p>

Ägardirektiv	Uppföljning
<p>1. Telge Tillväxt ska årligen erbjuda*) minst 140 arbetslösa ungdomar i Södertälje (i första hand upp till 24 år) anställning och kompetensutveckling under max ett år, med målsättning att de därefter går till fast anställning, företagande eller studier.</p> <p><i>*) ordet "erbjuda" har tolkats som att anställa eller att ha personer i praktiktjänstgöring i Telge Tillväxt</i></p>	<p>Ägardirektivet uppfylls ej</p> <p>Styrelsen har under verksamhetsåret 2016 diskuterat kravet på att minst anställa 140 unga vuxna per år. Detta försvårar kravet på ett 0-resultat. Ägardirektivet i denna del är ändrat till minst 100 nyanställningar. Under 2016 har 100 unga vuxna anställts eller erbjudas påbörjat sin praktiktjänstgöring i TTX.</p>
<p>2. Telge Tillväxt ska jobba tillsammans med delägarna och andra intressenter för att utveckla affärsmodellen och för att hitta nya samarbetspartners.</p>	<p><i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i></p> <p>Verksamheten är delvis förenlig med fastställda syfte och ändamål. Delägarnas engagemang, med några undantag, är fortfarande lågt. Vi har för få långsiktiga samarbetspartners i övrigt.</p>

³ Texten i M&B är felaktig och har i uppföljningen ersatts av texten från aktuell bolagsordning.

<p>3. Företaget ska verka som ett socialt hållbart företag och marknadsföras som ett sådant.</p>	<p><i>Ägardirektivet är uppfyllt.</i> </p> <p>Ägardirektivet är uppfyllt. Vårt mål är att minska arbetslösheten bland unga vuxna. All marknads-föring är i linje med detta.</p>
<p>4. Det långsiktiga avkastningskravet för Telge Tillväxt är 0 %.</p>	<p><i>Ägardirektivet är delvis uppfyllt.</i> </p> <p>Utfallet för helåret är ett resultat på – 0,7 miljoner kronor. Eftersom det sedan våren 2016 finns möjlighet att anpassa arbetsstyrkan efter tillgången på arbete finns en grund lagd för en verksamhet som har förutsättningar att stå på egna ben.</p>

Uppföljning av kompetens- och medarbetarfrågor

Telgekoncernen har som mål att vara en attraktiv arbetsplats med engagerade och motiverade medarbetare och ett bra ledarskap. Jämställdhet och ökad mångfald hos chefer och medarbetare är prioriterade mål för hela koncernen.

Värderingar och engagemang

Telgekoncernen har en värdegrund utgår från lean; vi utgår från kundens behov, vi respekterar varandra och vi tar bort onödiga arbetsmoment. Denna värdegrund kombineras med kärnvärdena personlig, öppen, enkel och modig. Tillsammans visar de vägen för koncernens ledarskap och medarbetarskap.

Grunden för hur ledarskapet utövas ligger också i det behovsanpassade ledarskapet. Med det menas i korthet att Telges ledare för att skapa inre motivation hos sina medarbetare ska främja att medarbetarna känner kompetens, självstyre och samhörighet.

Koncernens värdegrund och kärnvärdena påverkar hur alla medarbetare ska förhålla sig till varandra internt och externt mot kunder, leverantörer ägare m.fl. De ska ses som ett styrmedel och en tydlig vägvisare för en effektiv och mer framgångsrik organisation och företagskultur med inre motiverade medarbetare. Detta ledarskap och medarbetarskap bidrar bland annat till långsiktigt förtroende på marknaden, förstärkta affärsrelationer och ökad lönsamhet. De insatser och verktyg som chefer och medarbetare har tillgängliga bygger alla på denna grund, allt från utvecklingssamtal till utvecklingsinsatser för ledare och medarbetare.

För att säkerställa långsiktigt kompetensförsörjning, ökad intern rörlighet och utveckling i önskat ledarskap hos Telgekoncernens chefer pågår ett ständigt arbete. För att lyckas arbetar koncernen aktivt med att utveckla hur man på bästa möjliga sätt attraherar, rekryterar, utvecklar och behåller medarbetare med ambition att alltid ha rätt person på rätt plats.

Ledarskapsutveckling

Under 2016 beslutades att alla chefer inom koncernen ska genomgå en tre dagars ledarutvecklingsutbildning med fokus på behovsfrämjande ledarskap. Koncernledningen var först att genomföra utbildningen. Resterande chefer kommer att genomföra utbildningen under våren 2017. Under utbildningen kommer cheferna att tillsammans med sina medarbetare göra en mätning av medarbetarnas upplevelse av behovstillfredsställelse samt i vilken utsträckning som ledaren uppvisare ett behovsfrämjande ledarskap. Resultaten av mätningarna sammanställs 2017 då alla chefer har genomgått utbildningen.

Medarbetarundersökning Telgepulsen är en kort enkät som mäter trender rörande socialt klimat, medarbetarskap, värderingsstyrt ledarskap och målkvalité. Mätningen genomförs på alla verksamheter månadsvis eller kvartalsvis. På så sätt kan trender fångas upp och problem

åtgärdas omgående och alla insatser behöver inte ske i samband med den stora medarbetarundersökningen.

Arbetsmiljö

Koncernens ledningssystem för arbetsmiljö är certifierat enligt AFS:s Systematiskt arbetsmiljöarbete (2001:1). Arbetet följs upp genom både interna och externa revisioner. Avvikelse och förbättringsförslag från dessa hanteras och leder till kontinuerliga förbättringar inom området. I den årliga ledningens genomgång har koncernledningen funnit att arbetsmiljöarbetet generellt fungerar bra, men att förbättringar behöver ske inom avvikelshantering. Flera åtgärder är vidtagna och planerade inom området. Inom koncernen har 870 händelser rapporterats i det gemensamma avvikelshanteringssystemet. Av dessa är 105 arbetsmiljörelaterade samt 298 riskobservationer.

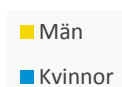
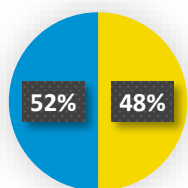
Antal anställda i Telgekoncernen omräknat till heltidstjänster

Antalet heltidstjänster 2016 var 818. (Telge Kraft och Telge Krafthandel ingår med 10 månader i dessa siffror). Pga nytt lönesystem är definitionen ny för 2016. Antalet medarbetare är i stort sett oförändrat jämfört med 2015.

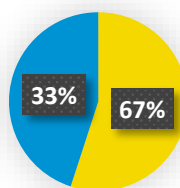
Jämlikhet

Inom Telgekoncernen har vi följande könsfördelning i ledande befattningar.

Företagsledning

Vdar

På ledningsgruppsnivå är det nu en majoritet kvinnor. Dock ser det olika ut inom koncernen. Tom Tits, och Telge Inköp har ledningsgrupper med mer än 70 % kvinnor. På Södertälje hamn är mer än 70 % av ledningsgruppen män.

På Vd-nivå har antalet kvinnor minskat från föregående år (då 45% av Vd:arna var kvinnor).

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i koncernen minskade något under 2016 jämfört föregående år.

Med anledning av den nya indelningen i affärsområden 1 april 2016 är det inte möjligt att helt jämföra sjuktalen för Telge Bostäder, Telge Hovsjö, Telge Nät och Telge Återvinning med föregående år. Anställda flyttades då från Hovsjö till Bostäder och från Återvinning till Nät.

Total sjukfrånvaro⁹	2016	2015
Telge	4,2	3,3
Telge Bostäder	6,7	8,0
Telge Energi	3,9	5,8
Telge Fastigheter	3,9	4,9
Telge Nät	3,7	3,3
Telge Återvinning	7,6	7,6
Tom Tits Experiment	7,3	4,2
Södertälje Hamn	6,0	5,1
Telge Hovsjö	2,0	4,5
Telge Inköp	6,0	8,1
Telge Tillväxt	5,9	7,0
Snitt för koncernen	5,1	5,5

Utbildningsinsatser

Under 2016 har följande utbildningsinsatser genomförts inom koncernen:

- En grundläggande kurs i arbetsmiljö och miljö genomförts för nya medarbetare och chefer.
- 45 chefer har gått en certifierande grundutbildning i arbetsmiljö.
- Ett tjugotal chefer har gått grundutbildningen i arbetsmiljö med certifiering.
- 77 personer har gått en utbildning i hjärt- och lungräddning.
- Det finns även valbara utbildningar inom Telge Akademin, leanutbildningar introduktion av nyanställda och upphandlade utbildningar så som 7 goda vanor, och UGL.
- Telge har även både egna och gemensamma chefsträffar med kommunförvaltningen. Chefsträffarna innehåller information och kompetensutvecklande insatser utifrån aktuella ämnen för kommunförvaltning och koncern. Telge kommer fortsätta se om det finns möjliga samarbeten med kommunförvaltningen inom området kompetensförsörjning.
- Ledarskapsutbildningen, chefer = 30 personer gick piloten hösten 2016

⁹ Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid.

Uppföljning av tillämpliga policys antagna av kommunfullmäktige

Uppföljning av Miljöprogram och Klimatstrategi och energiplan för Södertälje kommun 2013-2016

Södertälje kommuns miljöprogram omfattar fyra delområden; Mark och Vatten, Energi och klimat, Bebyggelse och transporter samt Konsumtion och beteende. Kommunen har en fördjupad strategi för klimat och energi vilket påvisar att detta område är prioriterat för kommunen. Fokus är att minska den fossila andelen koldioxid i organisationen.

Fokus på hållbarhet genomsyrar Telgekoncernens verksamhet och arbetet med att förbättra miljön pågår på flera sätt. Dels genom om att minska den direkta påverkan på miljön, t.ex. genom att minska energianvändningen, dels genom att påverka indirekt, t.ex. genom val av leverantörer och erbjudanden till kunden.

Samtliga delar av verksamheten arbetar med en handlingsplan för att uppnå en fossilbränslefri organisation 2020. Ambitionen är högt satt och innebär investeringar och ett behov av prioritering. Handlingsplanerna ger möjlighet att prioritera vilka åtgärder som ger bäst effekt ur ett hållbarhetsperspektiv dvs. utifrån miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter.

En komplett redovisning av mål och delmål i miljöprogrammet med klimatstrategi och energiplan finns i **bilaga 1**.

Mark och Vatten

I kommunens omvandlingsområden har Telge Nät investerat i vatten- och avloppsnät, elnät, fjärrvärme och utbyggnad av stadsnät. Dessutom har flera flera reinvesteringsprojekt genomförts för att bibehålla och förbättra kvaliteten i samtliga nät.

Inom vattenverksamheten har arbetet med att utreda Södertäljes framtida vattenförsörjning fortsatt. Telge Nät medverkar i färdigställandet av VA-plan. Arbetet med att bygga en ny lågreservoar och nya tryckstegringspumpar i Djupdal färdigställdes under året.

En avslutningsplan har, under året, tagits fram för att avsluta/sluttäcka hela den gamla ”soptippen” inklusive de deponier som finns på Tvetå.

Tom Tits verksamhet är delvis belägen på gammal industrimark och saneringen denna mark har pågått under andra halvan av året.

Energi och klimat

Bostadsbolagen står för merparten av koncernens energianvändning och koldioxidutsläpp. Fastighetsbolagen optimerar sin energianvändning kontinuerligt men värme och el kommer att behövas för att hålla fastigheterna varma och upplysta.

Sedan flera år pågår ett systematiskt arbete med att driftoptimera och energieffektivisera fastighetsbestånden hos både Telge Fastigheter och Telge Bostäder.

Några av de åtgärder som är vidtagna under verksamhetsåret för att minska mängden energiförbrukning och fossila bränslen är:

- Nybyggnationer på Telge Fastigheter projekteras för 30 % under BBR standard. Green Building standard är 25 % lägre än BBR standard.
- Energieffektiviserande åtgärder har gjorts under en stor ombyggnad i fastigheten Tellus 5, Kringlan. Ny ventilation, fjärrkyla och tilläggsisolering kommer leda till minst 50 % energibesparing på fastigheten
- En solcellcellsanläggning installerades på Västergårdshallen som förväntas producera 150 000 kWh per år samt på Lampan som i år har gett 46 000 kWh.
- Pågående modernisering av miljonprogramsområde Fornhöjden 1-5, där sammanlagt 46 lägenheter renoverats med hänsyn till energibesparingar.
- Fasad- och fönsterrenoveringar
- Södertälje Hamn har förbättrat sin styrning av fjärrvärme
- Telgekoncernen fortsätter att köpa en elmix av sol, vind och vatten
- Flera bolag har bytt ut diesel till HVO för sina fordon samt bytt till nyare fordon med bättre prestanda. T ex har det gett en procentuell minskning av CO2 utsläpp med 36 % i jämförelse med år 2015 för Telge Återvinning. Även elbilar har börjat användas i koncernen.
- Telge Nät har byggt om sin anläggning för fjärrvärme och ånga i Järna så att enbart fossilfria bränslen används. Pannorna är, sedan oktober 2016, konverterade till bioolja och fjärrvärmens produceras med förnyelsebara bränslen.
- Telge Energi säljer bara förnyelsebar el (vind/vatten/sol) och har 2,0 % solenergin av sin totala elmix. Telge Energi är det enda elbolaget som erbjuder sol i alla avtal. Idag levererar över 800 villaägare och företagare som solkraft till Telge Energi.

Bebyggelse och transporter

Programmet för utemiljö vid skolgårdar ”Standard och utformning på förskole- och skolgårdar” ingår i projektanvisningar för byggprojekt. Arbetet med att anpassa skolgårdar utförs nu efter en prioriteringslista.

Konsumtion och beteende

Genom att föregå med gott exempel och ge kunder möjligheter att göra ett miljöval har Telgekoncernen under verksamhetsåret gjort bl.a. följande insatser har under verksamhetsåret.

- *Fastighetsnära insamling och Miljönären*

Fastighetsnära insamling och sopsortering är nu infört på samtliga områden i Telge Hovsjös bostadsområde. Punktinsatser med extra personal, som informerat om hur och varför man ska sortera samt ny tydligare skyltning av sopkärlen är några av de åtgärder som utförts för att underlätta för kunderna att göra rätt. Ett pilotprojekt med fastighetsnära källsortering har genomförts på Telge Bostäder. Mer än 15 000 stycken hushåll boende i villor och flerfamiljshus valt att ha fastighetsnära insamling (FNI), vilket innebär en ökad kvalitet och mängd insamlat återvunnet material.

Telge Återvinning deltagit i ett gemensamt informationsprojekt om matinsamling tillsammans med ett flertal stockholmskommuner med syfte att minska matavfallet samt deltagit i Kringelfestivalen och Medborgardagen.

Telge Fastigheter arbetar tillsammans med Telge Återvinning och kommunen med ett större projekt gällande sopsortering i skolor och förskolor - Miljönären. En standard för källsortering är framtagen och implementerad i kommunens samtliga skolor och förskolor. Arbetet har fortsatt med övriga kommunala lokaler.

- *Energi*

Telge Energi stödjer aktivt utbyggnad av sol- och vindkraftsproduktion. Bolaget har också skapat en kundägd vindförening som byggt två vindkraftverk och erbjuder både företags- och privat kunder solcellspaketslösningar.

Telge Energi driver tillsammans med Solelkommissionen (HSB, JM, Solkompaniet och Vasakronan) frågan om att göra det enklare och mer lönsamt att installera solceller för privatpersoner och företag

- *Annat*

Telge Energi samarbetar med WWF både kring hur vattenkraften kan bli ännu mer hållbar och kring den uppmärksammade jämförelsesajt smutselskollen.se (där du enkelt kan se hur smutsigt respektive rent ditt elbolag är)

Telge Återvinnings anläggningar, Tveta och Returen, har fortsatt att ge kunderna möjligheten att lämna möbler för återbruk.

Tom Tits har KRAV-märkt sin restaurang nivå ett, vilket innebär att minst 25 % av det totala inköpsvärdet av livsmedel eller 15 produkter är ersatta med KRAV-märkta produkter.

Uppföljning av Handikappolitiskt program

Under 2011 antog kommunfullmäktige ett Handikappolitiskt program för Södertälje kommun.

Södertälje skall vara en kommun där alla människor har förutsättning att leva ett jämlikt och självständigt liv samt vara fullt delaktiga i samhället utan diskriminering.

Denna vision är Södertälje kommuns ledstjärna i det handikappolitiska arbetet.

Nedan följer de åtgärder som vidtagits inom Telgekoncernen för att förbättra den kommunikativa och fysiska tillgängligheten under året.

---

1. Vilka åtgärder som vidtagits för att öka medvetandet och kunskapen hos anställda och förtroendevalda om situationen för personer med funktionsnedsättning som även ökar förutsättningarna för personer med funktionsnedsättning att ta sig in på arbetsmarknaden.

Telge Bostäder har fått uppdaterad information om tillgänglighetsnivåer på fastigheterna samt deltagit på event (äldre dagen 2016) i stadshuset för att ge medborgarna information om fastigheternas tillgänglighet på Telge Bostäder. Även på Telge Hovsjö sker en inventering av tillgängligheten.

Telge Hovsjö har både anställda och praktikanter med funktionsnedsättningar, så det är en naturlig del av vardagen för alla medarbetare.

Telge Fastigheter jobbar efter boken "Bygg i kapp handikapp" i förvaltningen och i projekten. Telge Fastigheter deltar i kommunens styr- och arbetsgrupp för tillgänglighetsfrågor i offentliga lokaler och utemiljö. Samtliga byggprojekt har tillgänglighetskonsulter som stöd för att överblicka alla typer av funktionsnedsättning och bygger därmed tillgängliga lokaler anpassade för funktionsnedsättningar. Telge Fastigheter arbetar efter en handlingsplan/standard för "enkelt avhjälpna hinder" och har inventerat alla våra offentliga fastigheter och varje fastighet har en handlingsplan. Telge Fastigheter har ett samarbete med lokala handikapprådet i varje större byggprojekt där de går igenom lösningar tillsammans. Telge Nät har, och kommer att fortsätta, arbetet med ökad mångfald inom bolaget.

Telge Återvinning hanterar arbetsmiljö (samverkans- och skyddskommittémöten, arbetsplatsträffar och särskilda arbetsmiljömöten) och diskuteras särskilda behov och lösningar hos både kunder och medarbetare, t ex i samband med rehab kan medarbetare få anpassade arbetsuppgifter för att säkerställa en stabil återgång. Fackliga skyddsombud är närvarande och regionala skyddsombud tar del av protokoll. Avvikelser, inkl. de fall där funktionshinder är inblandade och kräver särskilda lösningar, hanteras löpande i ett särskilt webbaserat system (ENIA) kopplat till försäkringskassan, försäkringsbolaget och Arbetsmiljöverket.

Telge Tillväxt har ett nära samarbete med Arbetsförmedlingen och deras SIUS-konsulent. Anpassning av arbetsuppgifter och gruppindelning sker med hänsyn tagen till individens förmåga och art av funktionsnedsättning

Tom Tits har identifierat områden av begränsad tillgänglighet. En process har etablerats för hur nya utvecklingsprojekt drivs som beaktar aspekten om funktionsvariation. En omfattande ombyggnation av entrén och flytt av butiken har skett på Tom Tits. Tillgänglighet för alla fanns med som en röd tråd i hela projektet.

---

2. Vilka åtgärder har tagits för att öka den kommunikativa tillgängligheten.

Telge Bostäder har installerat talfunktion i hissar i t.ex. Telegehusvägen 2-8

Telge Hovsjö har haft ett flertal möten med boende i området istället för att enbart skicka ut skriftlig info.

Telge Hovsjö har infört nya, tydliga skyltar, med både bilder och text på våra sopsorteringskärl. Vid införandet av FNI har bolaget också haft personal utposterad vid våra sopstationer för att berätta om hur och varför man sopsorterar.

Telge Fastigheter har en digital plattform för felanmälan som komplement till kundtjänst via telefon. I gallerierna har vi bland annat talande utrymningslarm.

Telge Återvinning arbetar kontinuerligt med ökad läsbarhet i trycksaker, på webben och genom responsiv design i mobiltelefoner, läsplattor osv. Det inkluderar förenkling och tydlighet i språket så att det är lättförståeligt för alla kunder/brukare.

Telge Tillväxt har etablerat ett samarbete med den lokala Röda kors-föreningen i Södertälje för att kunna erbjuda våra unga vuxna ytterligare språkträning

Tom Tits utställning är anpassad så att personer med funktionsnedsättning ska kunna röra sig i samtliga lokaler och utforska merparten av experimenten. I vårt utvecklingsarbete har vi även medvetet valt att inte bygga barriärer av exempelvis text.

---

3. Vilka åtgärder har tagits för att öka den fysiska tillgängligheten av respektive verksamhet och tjänster samt om dessa har skett i samarbete med andra aktörer.

Telge Bostäder har inventerat tillgängligheten i flerbostadshus inom hela fastighetsbeståndet. Förvaltningen har främjat installationer och åtgärder för ökad tillgänglighet.

Telge Hovsjö godkänner handikappanpassningar i lägenheter, utemiljö och allmänna utrymmet samt gjort en tillgänglighetsinventering av alla våra fastigheter.

Telge Återvinning har prioriterat snöröjning och sandning av ytor på återvinningscentraler för att säkerställa att personer med fysiska begränsningar också kan källsortera utan risk.

Telge Tillväxts nya lokaler i december 2016 har i möjligaste mån anpassats för personer med rörelsehinder.

Tom Tits genomförde under 2015 byggnation av nya utställningar samt ombyggnationen och flytt av entrén. I samtliga projekt diskuterades tillgänglighetsfrågor och tillgängligheten testades i projektens olika prototypfaser. Scenografen i projekten har en funktionsnedsatt familjemedlem, vilket ger en medvetenhet som avspeglas i designarbetet.

---

4. Antal beställningar, upphandlingar och avtal som innehåller avsnitt om bemötande, kommunikativ tillgänglighet eller fysisk tillgänglighet i kravspecifikationen.

I alla upphandlingar i ny- och ombyggnader ställs krav på tillgänglighet i enlighet med BBR krav i Telge Bostäder och Telge Fastigheter.

Sedan 2014 ingår det i samtliga upphandlingar uppföljning av Uppförandekoden (i samarbete med Södertälje kommun) där det under Arbetsrätt stipulerar att det hos leverantörer bör finnas ett dokumenterat ledningssystem som säkerställer att det inte förekommer diskriminering pga. funktionshinder.

Telge Tillväxt har i avtal med samarbetspartners/kunder följande klausul:

”Kunden åtar sig att tillhandahålla meningsfulla arbetsuppgifter åt Tillväxaren samt tillse att Tillväxaren genomgår erforderlig utbildning för genomförande av uppdraget. Kunden åtar sig vidare att tillse att Tillväxaren erbjuds stöd och coachning i den mån så krävs för att integrera Tillväxaren i arbetet.”

Tom Tit upphandlade en ny entré där de normer och krav som krävs för barnvagnar och rullstolar är tillgodosedda.

---

5. Antal gånger samt på vilka sätt som konsultation har genomförts med handikapprådet och handikapporganisationerna.

Telge Bostäder vid ett tillfälle 2016 informerat på handikapprådet hur vi arbetar vidare och synliggör uppgifterna från tillgänglighetsinventeringen från 2015.

Telge Fastigheter har ett samarbete med lokala handikapprådet i varje större byggprojekt där vi går igenom lösningar tillsammans.

Tom Tit har kontakt med organisationer som arbetar med funktionsnedsättningar för planeringen av ombyggnationen av Bara vara.

Övrigt för ägaren väsentliga förhållanden

Ny affärsområdesstruktur för Telgekoncernen

Den stora händelsen var bildandet av affärsområden. Telge Nät och Telge Återvinning blev AO Nät & Miljö. Telge Bostäder och Telge Hovsjö blev AO Bo. Efter drygt nio månader är båda affärsområdena i full färd med att forma sin framtid.

Ny koncernledning

Bildandet av de nya affärsområdena föranledde även en ny koncernledning. Den nya koncernledningen består bl a av VDarna för de nya affärsområdena, som företräder en stor del av de tjänster som koncernen tillhandahåller till kommunens invånare.

Översyn av moderbolagets organisation

Under året togs beslut att göra en översyn av moderbolagets dubbla roller att dels vara styrande och dels ge service till dotterbolagen. Det har historiskt funnits en otydlighet mellan dessa roller som nu ska förtydligas i syfte att ska bli enklare, bättre och smidigare för alla.

Nytt lönesystem

Kommunen valde 2016 att byta lönesystem. För att skapa en effektivare lönehantering valde Telgekoncernen att från april 2016 också gå in i detta system och även köpa lönehanteringstjänster av kommunförvaltningen istället för att ha denna hantering i egen regi. Systembytet innebar att data och löneparametrar gick förlorade med påföljden att många löner blev felaktiga. Detta har inneburit stora arbetsinsatser och merkostnader för Telgekoncernen under 2016. Många problem kvarstår och det dyker fortfarande upp fel i hanteringen. Detta kommer troligen att medföra merkostnader även 2017.

Digitaliserade styrelsehandlingar

Ett projekt pågår med syfte att digitalisera alla styrelsehandlingar i Telgekoncernen. Detta kommer förutom en förenkling av hanteringen att innebära en minskad miljöbelastning och att alla styrelser får tillgång till styrelsematerialet på ett samlat ställe.

Bredband

Ägardirektivet till Telge Nät utökades med ett krav om att bygga ut Stadsnätet på landsbygden. Utbyggnaden är svår att genomföra på kommersiella villkor vilket innebär att utbyggnaden kan komma att innebära framtida nedskrivningsbehov av stadsnätet

Investeringar

Koncernens investeringar nådde ej upp till den plan som lagts, i huvudsak drivet av problem med att få igång flera projekt såsom nyproduktion av hyresbostäder på Stockholmsberget, modernisering av miljonprogrammet i Fornhöjden, Björkmossens omsorgsboende m m. Detta innebär att det finns en bulk av investeringar liggande framåt i tiden, som kommer att innebära höga investeringsnivåer framöver.

Försäljningar

Under 2016 nåddes en ny topp i försäljningar av tillgångar. Hyresfastigheter, skogs- och lantbruksfastigheter samt bolag såldes. Syftet har varit att minska koncernens låneskuld samt att renodla verksamheten. Framöver kommer försäljningsintäkterna att minska då endast några hyresfastigheter samt Kringlan ligger med i försäljningsplanerna. Detta kommer att innebära lägre reavinster framöver.

Bilaga 1 Uppföljning 2016 av Miljöprogram samt klimatstrategi och energiplan för Södertälje kommun 2013-2016

Innehåll

Telge AB	72
Telge Inköp AB	75
Telge Bostäder AB	75
Telge Hovsjö AB	78
Telge Fastigheter AB	81
Telge Nät AB	85
Telge Återvinning AB	88
Södertälje Hamn AB	92

Definition statusindikator:

= Ej påbörjat, målet kräver en större analys i form av stor ekonomisk investering eller annan form av översyn/nya beslut

= delvis uppfyllt/följs/pågår

= uppfyllt under 2015

= Ej påbörjat 2015 men ambitionen är att komma igång inom programperioden

Telge AB

Klimatstrategi/energiplan

Målområde: Ett hållbart och säkert energisystem

Delmål

Definiera vad ett hållbart och säkert energisystem är för Södertälje. (Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden, 2013)

Föreslagna åtgärder	Kommentar
Analysera effekten av suboptimeringar i fjärrvärmesystemet och utreda nya användningsområden för fjärrvärmen.	Se svar från TN

Målområde: Fossilbränslefri kommunal organisation 2020

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
En plan för hur den kommunala organisationen ska bli fossilbränslefri ska tas fram. Inom detta arbete ingår att planera för hur fossila bränslen ska fasas ut till förmån för förnybara bränslen och drivmedel samt se över fordonsflottan. Fossila bränslen används till uppvärmning av byggnader och drivmedel till fordon och arbetsmaskiner. (Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med tekniska nämnden och Telge AB 2014)	Att en plan för hur den kommunala organisationen ska bli fossilbränslefri har påbörjats och tagits fram senast 2014.	 <p>Riktlinjer för fordon och bränslen finns.</p> <p>Bolagens planer för att bli fossilfria är integrerat i affärsplanerna.</p>
Föreslagna åtgärder		
När det är möjligt ställa krav på förnybara bränslen i upphandling av entreprenörer, skolskjuts, färdtjänst samt leverantörer till kommunens verksamheter (Ansvar: Kommunstyrelsen och Telge AB, 2013-2014).		Bolagen/beställaren ansvarar för att ställa krav

Målområde: Fossilbränslefri kommun 2030

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Infrastruktur för laddning av elfordon ska byggas ut på strategiskt valda platser i kommunen. En laddstolpe har installerats vid Telgekoncernens huvudkontor (Ansvar: Tekniska nämnden och Telge AB 2013-2016).	Att strategiskt valda platser i kommunen pekas ut och att infrastruktur för laddning av elfordon byggs ut på dessa.	 Installationer sker på kunders förfrågan och övervägs vid bolagens egen nyproduktion.

Målområde: Energieffektivare kommunal organisation

Föreslagna åtgärder	Kommentar
Arbetet med bilpooler inom den kommunala organisationen ska fortsätta i syfte att energieffektivisera transporterna, minska antalet fordon samt erbjuda invånare tillträde till personbilarna kvällar och helger. (Ansvar: Tekniska nämnden och Telge AB, 2013-2016)	 Under året har det funnits en bilpool med en bil tillgänglig dagtid på Telges huvudkontor. Behovet av poobil har minskat.
Utbilda delar av den kommunala organisations personal i virtuella mötesformer, eco-driving (SE NOT 6) och sambandet mellan beteende, energibesparing och klimatpåverkan. (Ansvar: Kommunstyrelsen och Telge AB 2013-2016)	 I koncernen går alla nyanställda en grundläggande miljö- och arbetsmiljöutbildning som bland annat berör sambandet mellan beteende, energibesparing och klimatpåverkan. Introduktion och interna utbildningar av Lync/Skype för företag har genomförts av Telges IT-stab. Lync/Skype är ett virtuellt sätt att hålla effektiva möten.

Målområde: Medveten konsumtion

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Den kommunala organisationen ska börja köpa in eldrivna fordon ¹⁰ och inköpen av dessa ska sedan successivt öka. 2011 fanns inga eldrivna fordon i den kommunala organisationen. (Ansvar:	Antal inköpta elfordon per år.	Riktlinjer för fordon och bränslen finns. Se bolagens svar.

¹⁰ I begreppet fordon innefattas även cyklar.

Kommunstyrelsen, Telge AB och tekniska nämnden 2013-2016)		Telge AB är inte ansvariga. Södertälje Kommun (Anders Karlsson) är ansvariga och håller i denna fråga.
---	--	--

Målområde: Kolsänkor

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Att möjligheten att minska mängden koldioxid i luften (SE NOT 17) genom en medveten skötsel av mark och skog lyfts fram som en viktig åtgärd i klimatarbetet. (Ansvar: Kommunstyrelsen, tekniska nämnden och Telge AB)	Att möjligheten att minska mängden koldioxid i luften genom en medveten skötsel av mark och skog lyfts fram som en viktig åtgärd i klimatarbetet.	Telge AB har inte utförare eller uppföljningsansvar i denna fråga.

Målområde: Konsumtion och beteende

Föreslagna åtgärder	Kommentar
Senast år 2016 ska alla anställda genomgå en utbildning i hållbarhetsfrågor. (delat ansvar med Kommunstyrelsen)	 I koncernen går alla nyanställda en grundläggande miljö- och arbetsmiljöutbildning som bland annat berör sambandet mellan beteende, energibesparing och klimatpåverkan. Alla chefer har fått introduktion i hållbarhetsfrågan.
Södertälje kommun och Telgekoncernen ska tillsammans aktivt arbeta för att öka medborgarnas och företagarnas kunskap och engagemang inom miljöfrågor. (delat ansvar med Kommunstyrelsen, Kultur- och fritidsnämnden, Arbetslivsnämnden)	 Se bolagens svar.

Telge Inköp

Föreslagna åtgärder (samtliga i delat ansvar med Kommunstyrelsen)	Kommentar
För en effektivare samordning av leveranser ska transporterna om möjligt upphandlas separat och avtal ska ses över. De delar som skall in i samordnade varutransporter kommer samtliga avtal att innehålla denna klausul	 Klausuler finns med i avtal
En nulägesanalys av de miljökrav som ställs vid upphandling ska genomföras. Detta ska påbörjas inom de prioriterade områdena: fordon och transporter, livsmedel och fastigheter.	Trsp 11/12 Egna krav –inga MSR Fastigheter 1/1 Egna krav Inga livsmedelsupphandlingar under året
Mål (i procent) ska sättas för att öka andelen miljökrav som ställs vid upphandlingen. Detta ska påbörjas inom de prioriterade områdena: fordon och transporter, livsmedel och fastigheter.	Inte TI, verksamheten äger detta krav

Telge Bostäders

Gemensamt mål för kommunstyrelsen, nämnder och bolag gällande transporter

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i transporter. Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen. (Ansvar: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter)	Transporter: drivmedelsförbrukning per år och drivmedelsslåg. Basår 2012.	 Diesel: +0,2 % Bensin: -4,7 % Etanol: -60,4 % Biogas: -13,9 Sammanlagd: -2,6 %

Målområde: Ett hållbart och säkert energisystem

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Definiera vad ett hållbart och säkert energisystem är för Södertälje (SE NOT 1). (Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden, 2013)	Telge Bostäder ska där så är möjligt välja fossilkoldioxidfri energi. Bolaget köper el från vind och vatten. Målet är att årligen minska förbrukningen med två procent jämfört med 2007.	 Bolaget köper in el från vind och vatten. Energianvändning uppvärmning av fastigheter: -1,4 %

Målområde: Fossilbränslefri kommunal organisation 2020

Delmål: En plan för hur den kommunala organisationen ska bli fossilbränslefri ska tas fram. Inom detta arbete ingår att planera för hur fossila bränslen ska fasas ut till förmån för förnybara bränslen och drivmedel samt se över fordonsflottan. Fossila bränslen används till uppvärmning av byggnader och drivmedel till fordon och arbetsmaskiner. (Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med tekniska nämnden och Telge AB 2014)

Föreslagna åtgärder	Kommentar
Ta fram en handlingsplan för konvertering av bostadshus med eldningsolja. (Ansvar: Telge Bostäder, 2013-2014)	 Finns endast ett småhus (2 lgh) med eldningsolja, finns handlingsplan på att byta ut denna men har inte utförts. Kunde ej bytas mot bioolja förra året pga pannans utformning.

Målområde: Energieffektivare kommunal organisation

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i bebyggelse, transporter, gatubelysning och idrottsanläggningar till 2016. Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen. (Ansvar: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden)	2% årlig minskning av energianvändning.	 Energiförbrukning uppvärmning av fastigheter: -1,4 %
Nya kommunala fastigheter och bostäders energiprestanda ska ligga 30	Att samtliga nya kommunala fastigheter och bostäders	

procent under BBR:s, Boverkets byggreglers krav. (Ansvar: Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Äldreomsorgsnämnden samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)	energiprestanda ligger 30 procent under BBR:s, Boverkets byggreglers krav.	Stockholmsberget som projekterats under året beräknas förbruka 36 % mindre än BBR.
---	--	--

Föreslagna åtgärder	Kommentar
Kommunala fastigheter med mycket hög energianvändning ska kartläggas och följas upp (Ansvar: Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2014)	 Fastigheter har kartlagts, ska börja följas upp under 2017 om tid och resurser finns.
De fastighetsägande bolagen ska basera investeringar i energikrävande produkter på LCC-kalkyler. (Ansvar: Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)	
Ta fram en handlingsplan för konvertering av bostadshus med direktverkande el som uppvärmning. (Ansvar: Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2014)	 Uppvärmning av Telge Bostäders bestånd sker i huvudsak med fjärrvärme. Det finns dock ett antal fastigheter som värms med direktverkande el. Det rör sig om lägenheter som hyrs ut med kallhyra, vilket gör att det inte finns något ekonomiskt incitament för en konvertering till fjärrvärme.

Målområde: Förnybar energiproduktion

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Förnybar energi från sol och vind som produceras inom den kommunala organisationens verksamheter ska öka. Solvärme ska installeras utanför fjärrvärmenätet. Andelen småskalig förnybar energi från sol var 2009 mindre än 1 MWh och från vind 100 MWh. (Ansvar: Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)	Mätning av antal producerad kWh	 Installation av 81 kW solceller på taket på fastigheten Lampan. Producerade under 2016 totalt 32,68 MWh.

Telge Hovsjö

Gemensamt mål för kommunstyrelsen, nämnder och bolag gällande transporter

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i transporter. Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen. (Ansvar: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter)	Transporter: drivmedelsförbrukning per år och drivmedelsslag. Basår 2012.	 Diesel: +27,5 % Bensin: -100 % Biogas: -100 % Sammanlagd: -2,7 %

Målområde: Ett hållbart och säkert energisystem

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Definiera vad ett hållbart och säkert energisystem är för Södertälje (SE NOT 1). (Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden, 2013)	Telge Hovsjö ska där så är möjligt välja fossilkoldioxidfri energi. Bolaget köper el från vind och vatten. Målet är att årligen minska förbrukningen med två procent jämfört med 2007.	 Bolaget köper in el från vind och vatten. Energianvändning har inte förändrats under 2016.

Målområde: Fossilbränslefri kommunal organisation 2020

Delmål: En plan för hur den kommunala organisationen ska bli fossilbränslefri ska tas fram. Inom detta arbete ingår att planera för hur fossila bränslen ska fasas ut till förmån för förnybara bränslen och drivmedel samt se över fordonsflottan. Fossila bränslen används till uppvärmning av byggnader och drivmedel till fordon och arbetsmaskiner. (Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med tekniska nämnden och Telge AB 2014)

Föreslagna åtgärder	Kommentar
Ta fram en handlingsplan för konvertering av bostadshus med eldningsolja. (Ansvar: Telge Bostäder, 2013-2014)	Ej relevant

Målområde: Energieffektivare kommunal organisation

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i bebyggelse, transporter, gatubelysning och idrottsanläggningar till 2016. Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen. (Ansvar: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden)	2% årlig minskning av energianvändning.	 Energianvändning har inte förändrats under 2016. Svart andrahandsuthyrning innebär ofta ökad energiförbrukning till följd av för många inneboende personer. Ny resurs skall tillsättas i bolaget med uppgift att fokusera på att lokalisera och åtgärda svart andrahandsuthyrningen.
Nya kommunala fastigheter och bostäders energiprestanda ska ligga 30 procent under BBR:s, Boverkets byggreglers krav. (Ansvar: Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Äldreomsorgsnämnden samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)	Att samtliga nya kommunala fastigheter och bostäders energiprestanda ligger 30 procent under BBR:s, Boverkets byggreglers krav.	 Inga byggnader har tillkommit.

Föreslagna åtgärder	Kommentar
Kommunala fastigheter med mycket hög energianvändning ska kartläggas och följas upp (Ansvar: Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2014)	 Om resurser frisätts under 2017 kan en kartläggning på börjas.
De fastighetsägande bolagen ska basera investeringar i energikrävande produkter på LCC-kalkyler. (Ansvar: Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)	 Frågan har ej behandlats.
Ta fram en handlingsplan för konvertering av bostadshus med direktverkande el som uppvärmning.	 Uppvärmning av Telge Hovsjös bestånd sker i huvudsak med fjärrvärme. Det finns dock ett antal

(Ansvar: Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2014)	fastigheter som värms med direktverkande el. Det rör sig om lägenheter som hyrs ut med kallhyra, vilket gör att det inte finns något ekonomiskt incitament för en konvertering till fjärrvärme.
--	---

Målområde: Förnybar energiproduktion

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Förnybar energi från sol och vind som produceras inom den kommunala organisationens verksamheter ska öka. Solvärme ska installeras utanför fjärrvärmenätet. Andelen småskalig förnybar energi från sol var 2009 mindre än 1 MWh och från vind 100 MWh. (Ansvar: Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)	Mätning av antal producerad kWh	 Ingen förnyelsebar el produceras.

Målområde: Konsumtion och beteende

Mål		Status och ev kommentar
Södertälje kommun ska vara en ren och snygg kommun där invånarna känner sig trygga. Kommunens betygsindex inom trygghet, renhållning och sophämtning ska vara över kommungenomsnittet (delat ansvar med Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden, Telge Återvinning, Telge Fastigheter).	Antal skräpföremål/10m ² samt upplevd trygghet, trivsel och uppfattningar om renhållningen i SCB:s medborgarenkät.	 Fastighetsskötare jobbar 6h/dag med att plocka sopor i området istället för ordinarie arbetsuppgifter. Särskilt fokus läggs på att lösa ”sopfrågan” under 2017.
Föreslagen åtgärd	Kommentar	
Kommunen ska vidta åtgärder för att få illegala dumpningsplatser att upphöra och nedskräpningen att minska (delat ansvar med		

Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden, Telge Fastigheter och Telge Återvinning).	Stora problem i området med dumpning av grovsopor. Särskilt fokus läggs på att lösa "sopfrågan" under 2017.
--	---

Målområde: Mark och vatten

Södertälje strävar efter att naturen i Södertälje kommun ska vara omväxlande och rik på biologisk mångfald. Den ska finnas nära invånarna och vara tillgänglig för alla.

Föreslagen åtgärd	Kommentar
Att säkerställa att den tätortsnära naturen även gynnar biologisk mångfald och hyser olika naturtyper. (delat ansvar med Tekniska nämnden, Miljönämnden, Telge Fastigheter, kommundelsnämnderna)	 Frågan har ej behandlats.
Ev övriga åtgärder som genomförts istället/utöver ovanstående	

Telge Fastigheter

Klimatstrategi/energiplan

Målområde: Ett hållbart och säkert energisystem Målområde: Energieffektivare kommunal organisation

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Definiera vad ett hållbart och säkert energisystem är för Södertälje (SE NOT 1). (Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden, 2013)	Att en definition fastställs.	 Arbete pågår. Telge Fastigheter deltar i arbetsgrupp på kommunen.

<p>Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i bebyggelse, transporter, gatubelysning och idrottsanläggningar till 2016. Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen. (Ansvar: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och kultur- och fritidsnämnden)</p>	<p>Bebyggelse: kWh/kvm Atemp, Transporter: drivmedelsförbrukning per år och drivmedelsslag. Gatubelysning: kWh/belysningspunkt. Idrottsanläggningar: kWh/kvm Atemp. Basår 2012</p>	<p>Vi arbetar och målsätter efter koncernens energi och miljömål som är; - ”minska CO2 utsläppen med 2 % år fram till 2020 med 2006 som basår”. När det gäller energi för uppvärmning så normalårskorrigeras dessa värden för att kunna jämföras över tid och vi följer det på kWh/m²/Atemp.</p>
<p>Nya kommunala fastigheter och bostäders energiprestanda ska ligga 30 procent under BBR:s, Boverkets byggreglers krav. (Ansvar: Utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Äldreomsorgsnämnden samt Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)</p>	<p>Att samtliga nya kommunala fastigheter och bostäders energiprestanda ligger 30 procent under BBR:s, Boverkets byggreglers krav.</p>	<p>Vid nybyggnation så har vi som lägsta krav i projekteringen 30 % under BBRs energikrav. Vårt mål är Green Building standard, vilket är 25 % lägre än BBR. Vi projekterar för 30 % under BBR standard, för att ha marginaler.</p> <p>När det gäller befintliga fastigheter så skulle det krävas enorma investeringar för att uppnå samma energiprestanda som för de nya fastigheterna. Men vi har ändå detta som mål vid vissa större ombyggnader när det är möjligt.</p>

Föreslagna åtgärder	Kommentar
<p>Kommunala fastigheter med mycket hög energianvändning ska kartläggas och följas upp (Ansvar: Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2014).</p>	<p>Vi följer och analyserar samtliga våra fastigheters energianvändning per fastighet.</p> <p>I vårt nya driftavtal arbetar vi tillsammans med vår driftentreprenör med att varje år plocka ut 10 st fastigheter som har hög energianvändning. Dessa målsätter vi sedan mot energi och miljömålet fram till 2020.</p>
<p>De fastighetsägande bolagen ska basera investeringar i energikrävande produkter på LCC-kalkyler. (Ansvar: Telge Fastigheter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)</p>	
<p>Energiutmaning mellan den kommunala förvaltningens, Stadshuset och Telgekoncernens kontorsbyggnad. (Ansvar: Kommunstyrelsen och Telge Fastigheter 2013-2014).</p>	<p>Bägge dessa fastigheter ligger med i analysen av samtliga våra fastigheters energianvändning.</p>

Målområde: Förnybar energiproduktion

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
<p>Förnybar energi från sol och vind som produceras inom den kommunala organisationens verksamheter ska öka. Solvärme ska installeras utanför fjärrvärmenätet. Andelen småskalig förnybar energi från sol var 2009 mindre än 1 MWh och från vind 100 MWh. (Ansvar: Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge</p>	<p>Att produktionen av förnybar energi från sol och vind inom den kommunala organisationens verksamheter ökar.</p>	<p>Under 2016 har vi installerat solceller på Västergårds Arena. 2015 installerade vi en solcellsanläggning på Telges huvudkontor där vi under 2016 har följt produktionen av el.</p>

Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)		
---------------------------------------	--	--

Miljöprogram

Målområde: Bebyggelse och transporter, Konsumtion och beteende och Mark och vatten

Mål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Utemiljön vid samtliga förskolor och skolgårdar ska på sikt anpassas enligt antaget program för utemiljö. Detta för att trygga barnens miljö och möjlighet till inläring (delat ansvar med Utbildningsnämnden, Miljönämnden, kommundelsnämnderna).	Antal skolor och förskolor som anpassats.	Arbete pågår. Ett program för utemiljön vid skolgårdarna är framarbetat; - "Standard och utformning på förskole- och skolgårdar". Detta program ingår i våra projekteringsanvisningar som en naturlig del av ett byggprojekt. Det finns även avsatt budget för renovering & upprustning av befintliga gårdar. Dessa arbeten utförs nu enligt en prioriteringslista. ●
Södertälje kommun ska vara en ren och snygg kommun där invånarna känner sig trygga. Kommunens betygsindex inom trygghet, renhållning och sophämtning ska vara över kommungenomsnittet (delat ansvar med Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden, Telge Bostäder, Telge Fastigheter).	Antal skräpföremål/10m ² samt upplevd trygghet, trivsel och uppfattningar om renhållningen i SCB:s medborgarenkät. OBS! bolagen har inget uppföljningsansvar i form av siffror inom detta mål. Kommunens ansvar.	Arbete pågår. På kvartersmark som TF ansvarar för finns upphandlat avtal om yttre skötsel där renhållningsarbete är en del av arbetsuppgifterna. ●
Föreslagna åtgärder		Kommentar
Att säkerställa att den tätortsnära naturen även gynnar biologisk mångfald och hyser olika		Arbete pågår. TF ansvarar enbart för kvartersmark. Vid varje nyproduktion arbetar vi ●

naturtyper (delat ansvar med Tekniska nämnden, Miljönämnden, Telge Bostäder, kommundelsnämnderna).	med att införa Ekosystemtjänster, där ett exempel är att införa mångfald i växtligheten.
Utemiljön på skolor och förskolor ska kartläggas utifrån programmet för utemiljö avseende t.ex. buller. En tidsatt handlingsplan med åtgärder och kostnader ska ha inkommit till berörda senast den 31 december 2015 (delat ansvar med Utbildningsnämnden, Miljönämnden, kommundelsnämnderna).	Inventering av samtliga skolgårdar är utförd. Se även svaret gällande utemiljö på förskole- och skolgårdar.
Planera och genomföra säkra och miljöanpassade trafikmiljöer vid skolorna såväl vad gäller investeringar som påverkansåtgärder för att minska skjutsandet av barn med bil (delat ansvar med Kommunstyrelsen, Kommundelsnämnderna, Utbildningsnämnden, Tekniska nämnden, Stadsbyggnadsnämnden).	Arbete pågår. Inventering av samtliga skolgårdar är utförd. Se även svaret gällande utemiljö på förskole- och skolgårdar. Vid nybyggnad tas stor hänsyn och omgivningarna runt skolor projekteras med hänsyn till detta.
Kommunen ska vidta åtgärder för att få illegala dumpningsplatser att upphöra och nedskräpningen att minska (delat ansvar med Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden, Telge Bostäder och Telge Återvinning).	Ej aktuellt

Telge Nät

Klimatstrategi och energiplan

Gemensamt mål för kommunstyrelsen, nämnder och bolag gällande transporter

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i transporter. Energiförbrukningen 2012 på dessa	Transporter: drivmedelsförbrukning per år och drivmedelsslag. Basår 2012.	Uppföljning för 2016 pågår. Uppföljningen för 2014 visar en minskning med 7%. En förklaring är att en stor del av

<p>områden samlas in från den kommunala organisationen. (Ansvar: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter)</p>		<p>fordonsparken är utbytt till nya bränsleeffektiva fordon. Under 2015 genomfördes en förstudie med GPS i fordonen. Idag har samtliga fordon GPS. Detta bedöms påverka förbrukningen och därmed utsläppen.</p>
--	--	---

Målområde: Ett hållbart och säkert energisystem

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
<p>Definiera vad ett hållbart och säkert energisystem är för Södertälje (SE NOT 1). (Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge Bostäder, Telge Hovsjö, tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden, 2013)</p>	<p>Att en definition fastställs.</p>	<p> Arbetet inte påbörjat</p>
<p>Föreslagna åtgärder</p>		
<p>Anordna en workshop för politiker och tjänstemän som en start på arbetet att definiera vad ett hållbart och säkert energisystem är. (Ansvar: Kommunstyrelsen i samarbete med Telge Nät, 2013)</p>		<p> Ej genomfört</p>
<p>Analysera effekten av suboptimeringar i fjärrvärmesystemet och utreda nya användningsområden för fjärrvärmesystemet. (Ansvar: Kommunstyrelsen, Telge AB och Telge Nät, 2013-2014)</p>		<p> En analys av hur de nya miljömålen kommer att påverka fjärrvärmesystemet har gjorts.</p>
<p>Samarbetet mellan Telge Nät och företagen AstraZeneca, Scania, Lantmännen Cerealia ska fortsätta i energisystemfrågor. (Ansvar: Telge Nät, 2013-2016)</p>		<p> Telge Nät har ett bra samarbete med berörda företag där bla energisystemfrågor hanteras</p>

Målområde: Energieffektivare kommun

Föreslagna åtgärder	Kommentar
Fjärrkylasystemet/kapaciteten ska byggas ut för att klara dagens kylbehov inom fjärrkyleområdet. (Ansvar: Telge Nät, 2014-2016)	 <p>Flera utredningar har gjorts vilka inte rekommenderar en fortsatt utbyggnad av fjärrkyla. Detta då efterfrågan är för låg och utgifterna för utbyggnad är för hög, vilket gör att kalkylen olönsam.</p> <p>En utredning pågår dock i andra delar av Södertälje med andra tekniska lösningar.</p>
Expansion av fjärrkyleområdet ska utredas framförallt inom de östra delarna av kommunen. (Ansvar: Telge Nät, 2013-2014)	 <p>Flera utredningar har gjorts vilka inte rekommenderar en fortsatt utbyggnad av fjärrkyla. Detta då efterfrågan är för låg och utgifterna för utbyggnad är för hög, vilket gör att kalkylen olönsam.</p>
Minska nätförlusterna i el- och fjärrvärmenäten. (Ansvar: Telge Nät, 2013-2016)	 <p>Detta pågår kontinuerligt i samband med reinvesteringar. Exempelvis pågår ett arbete med att minska returtemperaturen för fjärrvärme.</p>

Målområde: Förnybar energiproduktion

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status samt ev kommentar
Förnybar energi från sol och vind som produceras inom den kommunala organisationens verksamheter ska öka. Solvärme ska installeras utanför fjärrvärmenätet. Andelen småskalig förnybar energi från sol var 2009 mindre än 1 MWh och från vind 100 MWh. (Ansvar: Telge Nät, Telge Fastigheter, Telge	Att produktionen av förnybar energi från sol och vind inom den kommunala organisationens verksamheter ökar.	 <p>Inte påbörjat</p>

Bostäder och Telge Hovsjö, 2013-2016)		
---------------------------------------	--	--

Målområde: Mark och vatten

Senast 2016 ska alla undermåliga enskilda avlopp i Stavboffjärdens tillrinningsområde vara åtgärdade och uppfylla krav om kretsloppsanpassning där det bedöms skäligt (Ansvar: Miljönämnden)

Föreslagen åtgärd	Kommentar
Färdigställa en VA-plan för kommunen, antagen av kommunfullmäktige senast 2013. VA-planen ska inkludera avloppsvatten, dagvatten och dricksvatten. (delat ansvar med Miljönämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden, Telge Återvinning)	 <p>VA-planen är grundläggande del i den kommunala planeringen. Telge Nät är en av parterna och medverkar i färdigställandet av plan.</p>

Telge Återvinning

Gemensamt mål för kommunstyrelsen, nämnder och bolag gällande transporter

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Energieffektivisera i den kommunala organisationen med 2 procent per år i transporter. Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen. (Ansvar: Kommunstyrelsen, nämnder och bolag som har transporter)	Transporter: drivmedelsförbrukning per år och drivmedelsslag. Basår 2012.	 <p>Inom insamlingsverksamheten har drivmedelsförbrukning minskat. Inom behandlingsavdelningen har drivmedelsförbrukningen ökat, p.g.a utökad hantering av material.</p>

Målområde: Förnybar energiproduktion

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
<p>Utreda möjligheten att en biogasanläggning i kommunal och/eller privat regi för produktion av fordonsgas anläggs i kommunen. I samband med detta kartlägga potentialen för biogassubstrat i närområdet. (Ansvar: Kommunstyrelsen och Telge Återvinning, 2013-2014)</p>	<p>Att en utredning görs och att potentialen för biogassubstrat i närområdet utreds.</p>	<p> En substratkartläggning gjordes av Swedish Biogas 2010-09-01. I samband med detta gjordes en investeringskalkyl. Telge AB tog sedan beslutet att inte investera. Frågan har inte varit aktuell sedan dess. Flera andra bolag i Stockholmsområdet utreder för närvarande byggnation av biogasanläggningar.</p>
<p>Andelen matavfall i hushållens restpåse ska minska. 2011 var andelen matavfall 30 %. (Ansvar: Telge Återvinning, 2013-2016)</p>	<p>Att andelen matavfall i hushållens restpåse minskar.</p>	<p> Detta är lite beroende på hur man räknar. Plockanalyserna från 2016 visar på att andelen rättsorterat matavfall i gröna påsen ligger 67%. Fortsatta informationsinsatser bedöms som nödvändigt.</p>
<p>Genomföra riktade informationsinsatser till olika målgrupper om matavfallssortering. (Ansvar: Telge Återvinning, 2013-2016)</p>		<p> Generella informationsinsatser har genomförts under 2015. Under 2016 har Telge Återvinning deltagit i ett gemensamt informationsprojekt om matinsamling tillsammans med</p>

	ett flertal stockholmskommuner med syfte att minska matavfallet. Deltagit i kringfestivalen och medborgardagen. Miljönären.
--	---

Målområde: Medveten konsumtion

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Minst en återbruksverksamhet ska anordnas i kommunal regi. Det fanns inga kommunala återbruksverksamheter 2012. (Ansvar: Telge Återvinning, 2013)	Antal återbruksverksamheter i kommunal regi.	 Möjlighet att lämna möbler mm finns nu på Tveta och Returen. Möblerna säljs sedan av arbetsmarknadscentrum (Södertälje kommun).

Miljöprogram

Målområde: Konsumtion och beteende

Mål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Andelen matavfall i restpåsen ska årligen minska.	Andel insamlat organiskt avfall	 Detta är lite beroende på hur man räknar. Plockanalyserna från 2016 visar på att andelen rättssorterat matavfall i gröna påsen ligger 67%. Fortsatta informationsinsatser bedöms som nödvändigt.
Minst en återbruksverksamhet ska anordnas i kommunal regi.	Antal återbruk	 Möjlighet att lämna möbler mm finns nu på Tveta och Returen. Möblerna säljs sedan av arbetsmarknadscentrum (Södertälje kommun).

Södertälje kommun ska vara en ren och snygg kommun där invånarna känner sig trygga. Kommunens betygsindex inom trygghet, renhållning och sophämtning ska vara över kommungenomsnittet.	Antal skräpföremål/10m ² samt upplevd trygghet, trivsel och uppfattningar om renhållningen i SCB:s medborgarenkät.	<u>OBS! bolagen har inget uppföljningsansvar i form av siffror inom detta mål. Detta ansvarar kommunen för.</u>
--	---	---

Föreslagna åtgärder	Kommentar
Färdigställa en VA-plan för kommunen, antagen av kommunfullmäktige senast 2013. VA-planen ska inkludera avloppsvatten, dagvatten och dricksvatten. (delat ansvar med Miljönämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden, Telge Nät)	Se svar från Telge Nät.
Samarbetet mellan miljökontoret och Telge återvinning ska stärkas i syfte att öka andelen insamlat biologiskt avfall från storkök och restauranger och andra verksamheter.	 Genomförs med början 2017
I samarbete med berörda aktörer utreda möjligheterna till avfallsminimering och återbruk. (delat ansvar med Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden)	 Möjlighet att lämna möbler mm finns nu på Tvetå och Returen. Möblerna säljs sedan av arbetsmarknadscentrum (Södertälje kommun).
Kommunen ska vidta åtgärder för att få illegala dumpningsplatser att upphöra och nedskräpningen att minska (delat ansvar med Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden, Telge Bostäder och Telge Fastigheter).	Se svar från Tekniska nämnden, Telge Bostäder och Telge Fastigheter.
Ev övriga åtgärder som genomförts istället/utöver ovanstående	

Södertälje hamn

Klimatstrategi/energiplan

Delmål	Enhet/indikator för uppföljning	Status och ev kommentar
Energieffektivisera den kommunala organisationen med 2 procent per år i transporter. Energiförbrukningen 2012 på dessa områden samlas in från den kommunala organisationen.	Transporter: drivmedelsförbrukning per år och drivmedelsslag. Basår 2012.	 -80 % tack vare LED-belysning, bättre styrning på fjärrvärmens.

Telge Tillväxt

Telge Tillväxt har inga punkter i programmen att rapportera på.

Tom Tits Experiment

Tom Tits har inga punkter i programmet att rapportera.